

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου
Ψηφιοποίηση, Τεκμηρίωση και Παρουσίαση στην
“Ψηφιοθήκη” του Α.Π.Θ.

Kyriazopoulos's Photographic Archive
Digitization, Documentation and Presentation
at the institutional repository (“Psifiothiki”)
of A.U.TH.

Φοιτήτρια:
Ειρήνη Παπαδοπούλου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου
Ψηφιοποίηση, Τεκμηρίωση και Παρουσίαση στην
“Ψηφιοθήκη” του Α.Π.Θ.

Kyriazopoulos's Photographic Archive
Digitization, Documentation and Presentation
at the institutional repository (“Psifiothiki”)
of A.U.TH.

Φοιτήτρια:
Ειρήνη Παπαδοπούλου

Επόπτρια καθηγήτρια:
Ασπασία Τόγια

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	5
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ/ΕΙΚΟΝΩΝ/ΠΙΝΑΚΩΝ.....	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	9
1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
• 1.1.Η νέα εποχή της πληροφόρησης.....	10
• 1.2.Βιβλιοθήκες: νέος ρόλος και προκλήσεις.....	12
2.ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ.....	14
• 2.1.Ψηφιοποίηση.....	14
• 2.2.Μεταδεδομένα.....	16
• 2.3.Πνευματικά δικαιώματα.....	18
2.3.1.Πνευματική ιδιοκτησία και ψηφιοποίηση.....	18
2.3.2.Πνευματικά δικαιώματα ψηφιακού αρχείου.....	20
• 2.3.2.1.Υδατογραφία.....	22
3.Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ Α.Π.Θ.....	23
• 3.1.Ιστορία και συλλογή.....	23
• 3.2.Η Ψηφιοθήκη.....	28
3.2.1.Γενικά χαρακτηριστικά του Invenio.....	29
4.Ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ.....	32
• 4.1.Βιογραφικά στοιχεία.....	32
4.1.1.Εργογραφία.....	36
• 4.2.Η δωρεά Κυριαζόπουλου και οι φωτογραφίες.....	41

5.ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ 'ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ'	44
• 5.1.Σάρωση και επεξεργασία	44
5.1.1.Εξαιρέσεις στη σάρωση	48
• 5.2.Μετατροπή σε jpeg, υδατογράφηση και μετατροπή σε pdf	49
6.ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ INVENIO ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΘΗΚΗΣ	56
• 6.1.Εισαγωγικά	56
• 6.2.Τίτλος και μνεία ευθύνης	57
• 6.3.Έκδοση, διάθεση και φυσική περιγραφή	59
• 6.4.Πρόσθετη αναγραφή θέματος	61
• 6.5.Σημειώσεις, λέξεις-κλειδιά και μεταδεδομένα διαχείρισης	64
• 6.6.Η διεπαφή του χρήστη	66
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	71
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	72
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	104

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Π.Θ.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ασπρ.	Ασπρόμαυρη
ΒΚΠ	Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης
Βλ.	Βλέπε
Διαγρ.	Διάγραμμα
ΕΕΝΤΚΠ	Εθνική Έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας
Εικ.	Εικόνα
εκ.	εκατοστά
Ε.Λ.Ι.Α.	Εθνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο
ΙΚΕΕ	Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών
κ.ά	και άλλα
Κ.Β.	Κεντρική Βιβλιοθήκη
Κεφ.	Κεφάλαιο
κοκ	και ούτω καθεξής
κτλ	και τα λοιπά
ΚΥΠ	Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών
Πιν.	πίνακας
πχ	παραδείγματος χάρη
π.Χ.	Προ Χριστού
ΣΕΑΒ	Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
ΣΚΕΑΒ	Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
Τμ.	Τμήμα
Υ	Υποχρεωτικά
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης
φωτ.	Φωτογραφία
Χ.Χ.	Χωρίς χρονολογία
AACR	Anglo-American Cataloguing Rules

bit	Binary digit
CD-ROM	Compact Disc-Read Only Memory
CERN	Conseil Européene pour la Recherche Nucléaire
Ctrl	Control
dpi	dots per inch
DVD	Dissociated Vertical Deviation
e-Journal	electronic Journal
etc	et cetera
geogr.	geographically
jpeg/jpg	Joint Photographic Experts Group
LCSH	Library of Congress Subject Headings
Marc	MAchine Readable Cataloguing
OAI	Open Archives Initiative
OPAC	Online public access catalog
pdf	Portable Document Format
subd.	subdivide
tiff	Tagged Imge File Format
w3	world wide web
www	world wide web

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ/ΕΙΚΟΝΩΝ/ΠΙΝΑΚΩΝ

- Διάγρ. 1: Χρήση Διαδικτύου, 2001-2007.....11
- Διάγρ. 2: Χρήση κατά εκπαίδευση, 2001-2007.....12

- Εικ. 1: Παράδειγμα μεταδεδομένων για ψηφιοποιημένη φωτογραφία.....17
- Εικ. 2: Το φοιτητικό αναγνωστήριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.....24
- Εικ. 3: Η αφίσα της έκθεσης για τον εορτασμό των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης.....43
- Εικ. 4: Ο επίπεδος σαρωτής που χρησιμοποιήθηκε στην ψηφιοποίηση του "Φωτογραφικού Αρχείου Κυριαζόπουλου"45
- Εικ. 5: Το παράθυρο που εμφανίζεται με την επιλογή "Twain Acquire".....46
- Εικ. 6: Απλουστευμένη απεικόνιση του αποτελέσματος της σάρωσης.....47
- Εικ. 7: Το εργαλείο "Free Rotate", το οποίο ευθύνεται για τη περιστροφή της εικόνας [...].....47
- Εικ. 8: Το παράθυρο που ανοίγει με την επιλογή "Batch Conversion/Rename".....50
- Εικ. 9: Το παράθυρο που ενημερώνει το χρήστη για τη μετατροπή.....51
- Εικ. 10: Η επιφάνεια εργασίας του προγράμματος υδατογράφησης [...].....52
- Εικ. 11: Οι ρυθμίσεις που ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για το τελικό αποτέλεσμα.....53
- Εικ. 12: Η φωτογραφία μετά την εισαγωγή υδατογραφήματος.....54
- Εικ. 13: Η επιλογή "Create PDF from Multiple Documents".....55

- Εικ. 14: Η πρώτη σελίδα εισαγωγής μεταδεδομένων.....58
- Εικ. 15: Η δεύτερη σελίδα της καταλογογράφησης.....60
- Εικ. 16: Η τρίτη σελίδα, στην οποία εισάγονται οι πρόσθετες αναγραφές θέματος.....63
- Εικ. 17: Η τέταρτη και τελευταία σελίδα καταλογογράφησης...65
- Εικ. 18: Η διεπαφή του χρήστη για το “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου”.....67
- Εικ. 19: Το κεντρικό αμφιθέατρο της Παλαιάς Φιλοσοφικής....70

- Πίν. 1: Η εξέλιξη των βιβλιοθηκών.....13
- Πίν. 2: Οι ειδικές συλλογές της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.....26
- Πίν. 3: Η “Αναλυτική εγγραφή” φωτογραφίας από το “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου” [...].....68

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή εργασία αποτελεί για κάθε σπουδαστή την ολοκλήρωση της φοιτητικής του ζωής, καθώς για τη σύνταξή της είναι απαραίτητες τόσο οι γνώσεις που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών, όσο και η ωριμότητα και εμπειρία μέσω της εντρύφησης σε έναν επιστημονικό κλάδο. Η επιλογή του “Φωτογραφικού Αρχείου Κυριαζόπουλου” προέκυψε από την προσωπική επιθυμία επεξεργασίας πρωτογενούς υλικού, την προτεραιότητα της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. στη διεκπεραίωση εργασιών που αφορούν όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μερίδα της ακαδημαϊκής κοινότητας και, τέλος, από την ιστορική συγκυρία της επετείου των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, κατά την οποία αναδεικνύεται μεγάλο κομμάτι του πολιτισμού της πόλης.

Η παρούσα εργασία ξεκινά εισάγοντας τον αναγνώστη στο καθεστώς της πληροφόρησης στη σύγχρονη εποχή, πραγματικότητα η οποία σε συνδυασμό με τις τεχνολογικές εξελίξεις επηρεάζει τις βιβλιοθήκες. Ακολουθεί μια προσπάθεια αποσαφήνισης των βασικών εννοιών και επιμέρους σχέσεων που προκύπτουν από την ανάληψη εργασιών ψηφιοποίησης, με επίκεντρο τα πνευματικά δικαιώματα και το νομικό καθεστώς. Έπειτα, στρέφεται η προσοχή στο ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου εκπονείται η εργασία, δηλαδή η Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ., καθώς και στη βάση δεδομένων που ευθύνεται για την διαδικτυακή παρουσία των ψηφιακών συλλογών. Αναγκαία για τη συνέχεια είναι η μνεία στον Βασίλειο Κυριαζόπουλο, όπου παρατίθενται στοιχεία για τον ίδιο, αλλά και για το υλικό που συνέλεξε και δώρισε στη βιβλιοθήκη. Τέλος, αναλύεται και απεικονίζεται βήμα βήμα η διαδικασία της ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης του “Φωτογραφικού Αρχείου Κυριαζόπουλου”, με μια προσπάθεια γενικού απολογισμού της αξίας της εργασίας στα πλαίσια της εποχής που πραγματοποιήθηκε και προβλήθηκε.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Η νέα εποχή της πληροφόρησης

Η ανάγκη για επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών των πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων ανά τον κόσμο, υπερπηδώντας τα εμπόδια της απόστασης και του χρόνου, οδήγησε τον Tim Burners-Lee, έναν πληροφορικό του CERN¹, να αναπτύξει την αντίστοιχη τεχνολογία και λογισμικό επικοινωνίας². Ο Παγκόσμιος Ιστός (world wide web και www ή w3 σε συντομία), όπως ονομάστηκε, είναι μια απέραντη συλλογή διασυνδεδεμένων ηλεκτρονικών τεκμηρίων, προσβάσιμων από το κοινό μέσω Διαδικτύου (Internet) με τη βοήθεια ενός φυλλομετρητή (browser)³. Η εν λόγω "συλλογή" αποτελεί δημιούργημα ιδιωτών, εταιριών και οργανισμών, είναι αποθηκευμένη σε εκατομμύρια υπολογιστές ανά τον κόσμο, ενώ "κλειδί" αποτελεί η έννοια της διασύνδεσης, η οποία βασιζόμενη στην τεχνική του υπερκειμένου, επιτρέπει στο χρήστη να μεταβεί αυτόματα από το ένα τεκμήριο στο άλλο (εικόνα, ήχος, βίντεο, κείμενο ή συνδυασμός των παραπάνω).

Λίγες δεκαετίες αργότερα, το Διαδίκτυο έχει γίνει απαραίτητο εργαλείο για πλήθος επιστημόνων, έχει αλλάξει την ταχύτητα με την οποία πραγματοποιούνται εξελίξεις σε διάφορους τομείς (άμεση επικοινωνία πληροφοριών), και έχει επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα πολλές επιστήμες. Η χρήση του φυσικά δεν περιορίζεται σε εκπαιδευτικούς σκοπούς, αλλά αποτελεί και ένα εξαιρετο μέσο διαφήμισης, αλληλογραφίας, ενημέρωσης, ψυχαγωγίας, κ.ά., με αποτέλεσμα να αυξάνεται ολοένα

1 Cern, ([χ.χ.]). *Accelerating science*. Διαθέσιμο σε: <http://home.web.cern.ch/> (Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2013).

2 Μπώκος, Γ. (2001). *Εισαγωγή στην Επιστήμη της Πληροφόρησης*. Αθήνα: Παπασωτηρίου.

3 Victoria. Parliament. Scrutiny of Acts and Regulations Committee, (2005). *Inquiry into Electronic Democracy: final report*. Διαθέσιμο σε: <http://www.mmv.vic.gov.au/Assets/576/1/eDemocracyReport.pdf> (Ανακτήθηκε 9 Δεκεμβρίου, 2012).

τόσο ο αριθμός, όσο και οι κατηγορίες των χρηστών που καθημερινά το χρησιμοποιούν για ποικίλους σκοπούς.

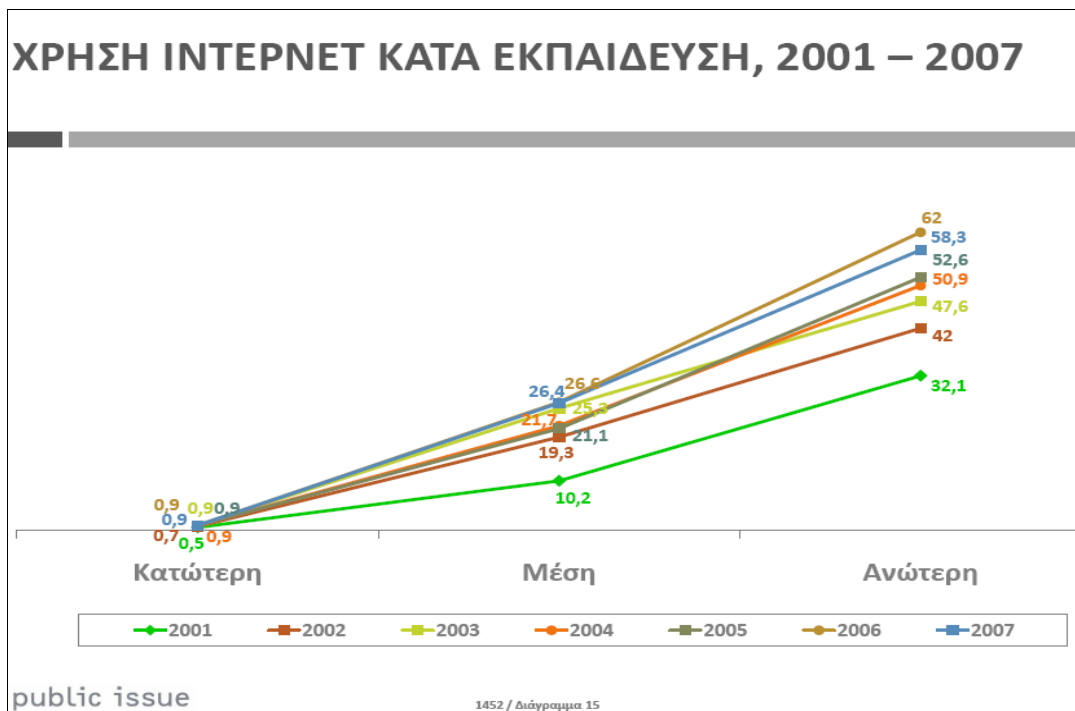
Στην Ελλάδα, η παραπάνω αύξηση της χρήσης του Διαδικτύου καθώς και οι παράμετροι που την επηρεάζουν αποτέλεσαν αντικείμενο συστηματικής έρευνας από το Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας⁴ τα έτη 2001-2007. Η Εθνική Έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας (ΕΕΝΤΚΠ) κατέδειξε, μεταξύ άλλων, τόσο την προαναφερθείσα αύξηση (Διάγρ. 1), όσο και την εξάρτηση της από τη βαθμίδα της εκπαίδευσης των χρηστών (Διάγρ. 2).

Διάγραμμα 1: Χρήση Διαδικτύου, 2001-2007 [Ελλάδα]⁵

4 Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας, (2007). [Αρχική σελίδα]. Διαθέσιμο σε: <http://www.grnet.gr/> (Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2012).

5 Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας, ([χ.χ.]). *Εθνική Έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.publicissue.gr/111/national-research-for-the-new-technologies-2/> (Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2012).

Διάγραμμα 2: Χρήση Internet κατά εκπαίδευση, 2001-2007 [Ελλάδα]⁵

1.2.Βιβλιοθήκες: νέος ρόλος και προκλήσεις

Η εξέλιξη της τεχνολογίας και πληροφορικής, η ευρεία χρήση του Διαδικτύου, καθώς και η επανάσταση στο τομέα της παραγωγής, αποθήκευσης και διάθεσης της πληροφορίας (ηλεκτρονική εκδοτική), επηρεάζουν βαθιά τη σύγχρονη βιβλιοθήκη. Ο παραδοσιακός της ρόλος ως “αποθετήριο της γνώσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς” υλικού αναλογικής μορφής που διατίθεται στα στενά όρια του κτηρίου της βιβλιοθήκης έχει αλλάξει, και έτσι ζητήματα όπως το ψηφιακό χάσμα, η πληροφοριακή παιδεία και η αξιολόγηση των πηγών του Διαδικτύου, η εκπαίδευση του χρήστη και η αλληλεπίδρασή του με τις πηγές, η πρόσβαση έναντι της κτίσης και η “Βιβλιοθήκη χωρίς Τοίχους”, κ.ά., αποτελούν τους προβληματισμούς των βιβλιοθηκονόμων και επιστημόνων της πληροφόρησης στην ψηφιακή

⁵ Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας, ([χ.χ.]). *Εθνική Έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.publicissue.gr/111/national-research-for-the-new-technologies-2/> (Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2012).

εποχή. Η νέα πραγματικότητα και κοινωνική αναγκαιότητα ασκεί βαθιά επίδραση τόσο στο άτομο που σχετίζεται με τη βιβλιοθήκη άμεσα ή έμμεσα (χρήστη, ερευνητή, επιστήμονα, βιβλιοθηκονόμο, μελλοντικό χρήστη, κτλ), όσο και στον ίδιο το θεσμό, όπως φαίνεται χαρακτηριστικά στον πίνακα που ακολουθεί.

Παλιά γνωρίσματα	Νέα γνωρίσματα
<ul style="list-style-type: none"> • Οι βιβλιοθήκες ανέκαθεν συγκέντρωναν, οργάνωναν και διέθεταν υλικό στους χρήστες τους • Οι βιβλιοθήκες ανέκαθεν προσέφεραν υπηρεσίες πληροφόρησης • Οι βιβλιοθήκες ανέκαθεν αναλάμβαναν την ευθύνη για διατήρηση των πηγών για τις μελλοντικές γενιές 	<ul style="list-style-type: none"> • Οι βιβλιοθήκες έχουν πλέον ενεργό ρόλο στην εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση • Μέσω του Διαδικτύου μπορούν να προσφέρουν πρόσβαση σε μεγαλύτερο αριθμό πηγών απ' ότι στην εποχή του (αποκλειστικά) εντύπου. • Η επίσκεψη στο χώρο των βιβλιοθηκών ... δεν είναι πλέον απαραίτητη. Οι βιβλιοθήκες μπορούν πλέον να προσφέρουν επιγραμμικές (online) υπηρεσίες πληροφόρησης από απόσταση. • Οι βιβλιοθήκες μπορούν πλέον με ψηφιοποίηση του υλικού που υπάρχει στις συλλογές τους να παράγουν και να διαθέσουν πληροφορία οι ίδιες

Πίνακας 1: Η εξέλιξη των βιβλιοθηκών⁶

⁶ Φράγκου, Ά. (2006). *Νέες τεχνολογίες, νέες βιβλιοθήκες και νέα...προβλήματα: τα πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή*. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/congress/Papers/pap_Fragou1.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

2.ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

2.1.Ψηφιοποίηση

Ψηφιοποίηση είναι η μεταφορά ενός έργου με φυσική υπόσταση σε ψηφιακά δεδομένα των οποίων η αναπαραγωγή είναι εφικτή μέσω κατάλληλων μέσων, πρόκειται δηλαδή για τη μετατροπή ενός έργου σε ψηφιακή μορφή, από την οποία δημιουργείται ψηφιακό αντίγραφο τέτοιο, ώστε να υπάρχει σαφής αναφορά στο πρωτότυπο⁷. Το αποτέλεσμα της ψηφιοποίησης δεν αποτελεί αντικείμενο καθημερινής επεξεργασίας ή προβολής, αλλά ένα προϊόν που αποθηκεύεται χωρίς να διατηρεί τη σύνδεσή του με τον πραγματικό κόσμο, συνιστά όμως το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο πραγματικό έγγραφο και το έγγραφο που προβάλλεται στον άνθρωπο, προσαρμοσμένο πια στις ανάγκες του⁸. Έτσι, πιο ολοκληρωμένα, ψηφιοποίηση ορίζεται η διαδικασία μετατροπής, αποθήκευσης και διαχείρισης έργων τέχνης, περιοδικών, χειρογράφων, βιβλίων, μνημείων, φωτογραφιών, αρχείων ήχου και βίντεο, κτλ, σε μορφή κατανοητή από υπολογιστές (δυναμική).

Πλεονεκτήματα

- οικονομία χώρου: δίνεται λύση στο πρόβλημα της έλλειψης χώρου στα ασφυκτικά γεμάτα ράφια των βιβλιοθηκών
- προσβασιμότητα: ο χρήστης μπορεί να προσπελάσει το ψηφιακό τεκμήριο από οποιονδήποτε τερματικό, ακόμα και από το σπίτι του, μέσω του Διαδικτύου
- πολλαπλή χρήση: το τεκμήριο είναι στη διάθεση αμέτρητων χρηστών ταυτόχρονα

⁷ Δραχτίδης, Κ. (2008). *Ψηφιοποίηση έργων τέχνης: σύστημα αλληλεπίδρασης μεταξύ χρήστη και ψηφιοποιημένου υλικού*. Διαθέσιμο σε: <http://www.syros.aegean.gr/de/dpsd01016.pdf> (Ανακτήθηκε 30 Απριλίου, 2012).

⁸ Τόμπρος, Ν. ([χ.χ.]). Ψηφιοποίηση: η διαδικασία μετατροπής αρχειακού υλικού από τον αναλογικό στον ψηφιακό κόσμο. *Αρχειακά Νέα* 22. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/Texts/pub_an_22.pdf (Ανακτήθηκε 7 Μαρτίου 2012).

- ευελιξία-ευχρηστία: το ψηφιακό υλικό αποθηκεύεται, μεταφέρεται, αποστέλλεται με τα σύγχρονα τεχνολογικά μέσα, πχ η μεγέθυνση γίνεται με το πάτημα ενός κουμπιού
- διατήρηση και συντήρηση: αφού τελειώσει η ψηφιοποίηση, το τεκμήριο μπορεί να αποθηκευτεί σε ασφαλές μέρος, μακριά από τη φθορά που προκύπτει από τη χρήση του
- διάθεση σπάνιου υλικού: τεκμήρια μοναδικά, σπάνια ή υψηλής σπουδαιότητας, τα οποία δεν θα διακινδύνευε η βιβλιοθήκη να διαθέσει, είναι πλέον προσβάσιμα
- προβολή του οργανισμού: αποτελεί εξαιρετικού είδους μάρκετινγκ για τη βιβλιοθήκη και τη συλλογή της, καθώς και τρόπος προσέγγισης πολλών χρηστών, χρησιμοποιώντας τη δύναμη του Διαδικτύου, μέσω εκθέσεων προβολής του υλικού, κτλ
- ανταλλαγή μεταξύ βιβλιοθηκών (library interchange): βιβλιοθήκες και γενικότερα οργανισμοί-φορείς της γνώσης και της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορούν να ανταλλάσσουν υλικό που βρίσκεται στις συλλογές τους
- πηγή εσόδων: η βιβλιοθήκη μπορεί να εκμεταλλευτεί εμπορικά τις συλλογές της, ψηφιοποιώντας κατόπιν ζήτησης, εφόσον δεν προκύπτει κώλυμα πνευματικής ιδιοκτησίας
- διάθεση υλικού ποικίλων μορφών: έργα όπως χάρτες, φωτογραφίες, τρισδιάστατα αντικείμενα κ.ά., τα οποία παραδοσιακά δεν εντάσσονται στην κύρια συλλογή και δεν μπορεί το κοινό να δανειστεί (για ευνόητους λόγους), είναι πλέον διαθέσιμα

Μειονεκτήματα

- υψηλό κόστος: η διαδικασία στο σύνολό της απαιτεί την εύρεση πόρων τόσο για την υλικοτεχνική υποδομή (σαρωτές και φωτογραφικές μηχανές, υπολογιστές και λοιπές συσκευές αποθήκευσης, λογισμικό επεξεργασίας και διάφορες εφαρμογές,

εν ολίγοις hardware και software), όσο και για το ανθρώπινο δυναμικό (ψηφιοποιητές, τεκμηριωτές, προγραμματιστές και ειδικοί υπολογιστών και δικτύων, διαχειριστές του έργου και διοικητικά στελέχη) που θα ασχολείται συστηματικά με αυτή την εργασία

- χρόνος: πέρα από το χρόνο που χρειάζεται για το πέρας της εργασίας, απαιτείται επίσης μελέτη σε βάθος χρόνου, τόσο πριν την έναρξη της ψηφιοποίησης, όσο και μετά, αποσκοπώντας στην αποτίμηση και ευρύτερη αξιολόγηση της, αποτελεί δηλαδή μέρος του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού της βιβλιοθήκης

2.2.Μεταδεδομένα

Όπως κατέστη σαφές, η ψηφιοποίηση συνιστά μια σύνθετη διαδικασία, η οποία καλείται να “ενώσει” την ψηφιακή πληροφορία με τον ενδιαφερόμενο χρήστη (πληροφοριακή ανάγκη), μέσω ενός συστήματος αλληλεπίδρασης ανθρώπου-υπολογιστή. Απαραίτητη για αυτή την “επικοινωνία” είναι η τεκμηρίωση του αρχείου μέσω της καταγραφής των μεταδεδομένων που θα το συνοδεύουν.

Ως μεταδεδομένα ορίζονται “τα δεδομένα για τα δεδομένα”. Πρόκειται για πληροφορίες που αφορούν το τεκμήριο, και ποικίλουν ανάλογα με το είδος (βιβλίο, χάρτης, ηχητικό απόσπασμα, κτλ), τη μορφή (αναλογική, ψηφιακή), αλλά και το πλαίσιο αναφοράς του (βιβλιοθήκη, ψηφιακή συλλογή, κτλ). Σε μια παραδοσιακή βιβλιοθήκη, τα μεταδεδομένα ενός τίτλου (βιβλίο) περιλαμβάνουν τη φυσική του υπόσταση, το συγγραφέα, την έκδοση, το θέμα, τη τοποθεσία στα ράφια (ταξινόμηση), κτλ, ενώ στην περίπτωση μιας ψηφιακής κάμερας, οι πληροφορίες της εκάστοτε φωτογραφίας αφορούν την ακριβή ημερομηνία λήψης, λεπτομέρειες σχετικά με τις ρυθμίσεις, κτλ. Σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, τα μεταδεδομένα είναι συνημμένα ή αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι κάθε εγγραφής, και περιέχουν

στοιχεία περιγραφικά, τεχνικά, διαχειριστικά, πληροφορίες σχετικές με τα πνευματικά δικαιώματα και το καθεστώς χρήσης, κτλ.

Actress's Anguish © Getty Images

Image Details:

Title: Actress's Anguish Date: 18th April 1953

Description: Dorothy Tutin (1930-2001), (as Rose Pemberton), in an anguished moment during an English production of Graham Greene's play 'The Living Room'. Picture Post - 6487 - A Stranger in the Theatre - pub. 1953

Photographer: Kurt Hutton Agency: Picture Post

Subject: Personality, Theatre

Keywords: black & white, format portrait, Europe, Britain, England, railings, female, single, sitting, crying, acting, English, British, Dorothy Tutin, Stage Actress, staircase, histrionics, despair

Εικόνα 1: Παράδειγμα μεταδεδομένων για ψηφιοποιημένη φωτογραφία⁹

Η εξαγωγή μεταδεδομένων διευκολύνει την κατανόηση και διαχείριση των δεδομένων κι ως αποτέλεσμα, επιτυγχάνεται άριστη οργάνωση, αποθήκευση και ανάκτηση τους. Επιπλέον, μέσω της προτυποποίησης και της θέσπισης κανόνων, ομογενοποιείται η διαδικασία σε παγκόσμιο επίπεδο, ωφελώντας τόσο τους χρήστες και τους εργαζόμενους στις βιβλιοθήκες, όσο και τους αρμόδιους φορείς (ανταλλαγή μεταξύ βιβλιοθηκών). Αξίζει να σημειωθεί πως αποτελεί ίσως την πιο σημαντική και απαιτητική εργασία, καθώς μια λανθασμένη περιγραφή ακυρώνει την όλη διαδικασία, αφού το προϊόν δεν πρόκειται ποτέ να είναι αποτέλεσμα επιτυχημένης αναζήτησης.

⁹ Enser, P. (2007). Facing the reality of semantic image retrieval. *Journal of Documentation* 63, (4). Διαθέσιμο σε: <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1616204&show=html> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου 2012).

2.3. Πνευματικά δικαιώματα

Η πνευματική ιδιοκτησία και τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή είναι ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει τις βιβλιοθήκες με ποικίλους τρόπους στο παρελθόν, δηλαδή στην εποχή του εντύπου (δημόσιος δανεισμός, φωτοαντιγραφή). Η ανάγκη του δημιουργού να προστατεύσει το πνευματικό του έργο και να χαίρει αμοιβής για κάθε χρήση του, καθώς και η λογική της αύξησης των πωλήσεων και των κερδών που διέπει τους εκδότες όπως και κάθε εταιρεία, έρχονται σε σύγκρουση με το ρόλο των βιβλιοθηκών ως θεματοφύλακες και διαθέτες της γνώσης και του πολιτισμού, κι έτσι δημιουργείται η ανάγκη να τεθούν βάσει νόμου όρια σε κάθε πλευρά.

Η έναρξη εργασιών ψηφιοποίησης από μια βιβλιοθήκη αποτελεί ενέργεια η οποία επίσης μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στο πεδίο των πνευματικών δικαιωμάτων, και πιο συγκεκριμένα στα ακόλουθα σκέλη:

- επιτρέπεται η ψηφιοποίηση ενός έργου και υπό ποιες συνθήκες; Τι ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία;
- πως μπορούν να προστατευθούν τα πνευματικά δικαιώματα ενός ψηφιακού αρχείου;

2.3.1. Πνευματική ιδιοκτησία και ψηφιοποίηση

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του νόμου Ν.2121/1993, επιτρέπεται "η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία, που έχουν αντίτυπο του έργου στη μόνιμη συλλογή τους, προκειμένου να διατηρήσουν το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσουν σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο, εφόσον είναι αδύνατη η προμήθεια από την αγορά"¹⁰. Επίσης, "η

¹⁰ Φράγκου, Ά. (2006). *Νέες τεχνολογίες, νέες βιβλιοθήκες και νέα ... προβλήματα: τα πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή*. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/congress/Papers/pap_Fragou1.pdf (Ανακτήθηκε 7

αναπαραγωγή άρθρων (από εφημερίδες και περιοδικά), σύντομων αποσπασμάτων και τμημάτων, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή για εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα¹¹. Και στις δύο περιπτώσεις, η ελληνική νομοθεσία δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες και πρακτικές της κοινωνίας της πληροφορίας, τις αρχές της δια βίου εκπαίδευσης και μάθησης αλλά και τις απαιτήσεις που έχει το κοινό από μια βιβλιοθήκη τον 21ο αιώνα.

Η ψηφιακή αναπαραγωγή και διάθεση ενός έργου μπορεί να πραγματοποιηθεί, παρόλα αυτά, είτε με την άδεια του δικαιούχου (δημιουργός, συγγενικό πρόσωπο), είτε όταν “πέσει” το έργο στο Δημόσιο Τομέα και εμπίπτει στο νόμο Ν.3028/2002 “Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς”, ΦΕΚ Α' 153/28.6.2002, όπου μπορεί ελεύθερα πλέον να ψηφιοποιηθεί και να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο λειτουργίας της ψηφιακής βιβλιοθήκης¹². Ψηφιοποίηση μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί σε συλλογές από φωτογραφίες, εικόνες ή έργα εικαστικών τεχνών και χειρόγραφα συγγραφέων ή άλλων δημιουργών που ανήκουν σε μια βιβλιοθήκη ή αρχείο. “Η εκμετάλλευση και γενικότερη χρήση αυτών από τη βιβλιοθήκη ή το αρχείο προϋποθέτει ότι έχει μεταβιβασθεί εγγράφως το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας από τον αρχικό δικαιούχο στη συγκεκριμένη βιβλιοθήκη ή αρχείο. Η αρχή αυτή πηγάζει από το άρθρο 17 Ν.2121/1993, σύμφωνα με το οποίο η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν παρέχει στο νέο κτήτορα εξουσίες εκμετάλλευσης του έργου, εκτός αν εγγράφως έχει συμφωνηθεί το αντίθετο με τον

Δεκεμβρίου, 2012).

11 Φράγκου, Ά. (2006). *Νέες τεχνολογίες, νέες βιβλιοθήκες και νέα... προβλήματα: τα πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή*. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/congress/Papers/pap_Fragou1.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

12 Καλλίνικου, Δ. ([χ.χ.]). *Αρχεία, βιβλιοθήκες και πνευματική ιδιοκτησία*. Διαθέσιμο σε: http://www.eebep.gr/files/Vivliothikes_Pneumatiki_Idioktisia_Kallinikou.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

αρχικό δικαίωχο”¹³.

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία 2001/29, μέρη της οποίας εφαρμόζονται και στην Ελλάδα, είναι λιγότερο περιοριστική από την εθνική νομοθεσία, επιτρέποντας σε ιδρύματα να διαθέτουν μέσω των τερματικών τους (“γενικές πράξεις αναπαραγωγής”), συλλογές από έργα και άλλα προστατευόμενα αντικείμενα χωρίς εμπορικό ή οικονομικό όφελος, με σκοπό την έρευνα και την ιδιωτική μελέτη¹⁴.

2.3.2. Πνευματικά δικαιώματα ψηφιακού αρχείου

Η σύγχρονη τεχνολογία και δικτύωση παρέχει σε κάθε χρήστη ηλεκτρονικού υπολογιστή δυνατότητες πρόσβασης, αποθήκευσης, αναπαραγωγής, αντιγραφής και διάθεσης ψηφιακών δεδομένων εύκολα, γρήγορα και με χαμηλό κόστος. Η εμπορευματοποίηση της ψηφιακής πληροφορίας και η νέα οικονομία διανομής της, σε συνδυασμό με την ελάχιστη δυνατότητα ελέγχου στο Διαδίκτυο και την έλλειψη ξεκάθαρης εικόνας από πλευράς χρηστών για το τι είναι νόμιμο, έχουν εγείρει νέα ερωτήματα σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα. Η “ηλεκτρονική κλοπή”, όπως ονομάζεται η μη εξουσιοδοτημένη χρήση και εκμετάλλευση των ψηφιακών δεδομένων, πέρα από οικονομικές επιπτώσεις, δημιουργεί σκεπτικισμό και έλλειψη εμπιστοσύνης τόσο στους μεγάλους οργανισμούς, όσο και στους μεμονωμένους κατόχους περιεχομένου, η οποίοι ως απάντηση επιλέγουν να μη διαθέσουν στο ευρύ κοινό το πολύτιμο υλικό τους¹⁵. Σε πολλές περιπτώσεις δε, “θύματα” είναι ολόκληροι καλλιτεχνικοί και

13 Καλλίνικου, Δ. (2006). *Αρχεία, βιβλιοθήκες και πνευματική ιδιοκτησία*. Διαθέσιμο σε: http://www.eebep.gr/files/Vivliothikes_Pneumatiki_Idioktisia_Kallinikou.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

14 Φράγκου, Ά. ([χ.χ.]). *Νέες τεχνολογίες, νέες βιβλιοθήκες και νέα... προβλήματα: τα πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή*. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/congress/Papers/pap_Fragou1.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

15 Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, (2004). *Πολιτισμός, Ψηφιοποίηση και Πνευματικά Δικαιώματα*. Διαθέσιμο σε: <http://dsmc.eap.gr/pdfs/IPR-GUIDE-v1.pdf> (Ανακτήθηκε 9 Δεκεμβρίου, 2012).

επιστημονικοί τομείς, με φαινόμενα όπως η πειρατεία, η οποία πλήττει την νόμιμη εμπορική εκμετάλλευση μουσικής, ταινιών, λογισμικού, κτλ, επιδρώντας ως απόρροια και στην παραγωγή τους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στην ανάγκη επέκτασης της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων σε νέες μορφές τεχνολογίας (όπως το Διαδίκτυο, τα CD-ROM και τα DVD), αναγνώρισε το πρόβλημα των παραγωγών και ιδιοκτητών υλικού ψηφιακής μορφής, και ενσωμάτωσε τα τεχνικά μέσα προστασίας και διαχείρισης της πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ευρωπαϊκή Οδηγία. Ακολούθως, τα κράτη-μέλη εναρμόνισαν τις εθνικές νομοθεσίες για τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου, κι έτσι, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές, εθνικές και διεθνείς πρακτικές, ένα ολοκληρωμένο σχήμα που αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα μέσα, περιλαμβάνει¹⁶:

Τεχνολογικά Μέσα Προστασίας

- Ασφάλεια και ακεραιότητα λειτουργικών συστημάτων και δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Κρυπτογράφηση των δεδομένων που μεταφέρονται
- Υδατογράφηση του πολυμεσικού περιεχομένου
- Έλεγχο της χρήσης του περιεχομένου που προστατεύεται

Σύστημα Διαχείρισης Δικαιωμάτων

- Σύστημα αναγνώρισης αρχείων και ψηφιακού περιεχομένου
- Διεθνή πρότυπα μεταδεδομένων διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων
- Γλώσσες προγραμματισμού για τη διαχείριση πνευματικών δικαιωμάτων
- Τύποι αρχείων
- Μέθοδοι και τεχνολογίες διανομής ψηφιακού περιεχομένου

¹⁶ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, (2004). *Πολιτισμός, Ψηφιοποίηση και Πνευματικά Δικαιώματα*. Διαθέσιμο σε: <http://dsmc.eap.gr/pdfs/IPR-GUIDE-v1.pdf> (Ανακτήθηκε 9 Δεκεμβρίου, 2012).

Το παραπάνω σχήμα εφαρμόζεται και στον τομέα της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, όπου πριν τη προβολή του ψηφιακού αποθέματος, διασφαλίζεται με κάθε μέσο νομική και τεχνολογική θωράκιση. Αξίζει δε να αναφερθεί μία από τις πιο διαδεδομένες λύσεις για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, η οποία εφαρμόστηκε και στην παρούσα εργασία ψηφιοποίησης, η ψηφιακή υδατογραφία.

2.3.2.1.Υδατογραφία

“Ως ψηφιακή υδατογραφία ορίζεται η πρακτική της ανεπαίσθητης παραποίησης του περιεχομένου που συνθέτει ένα ψηφιακό αντικείμενο, με σκοπό την ενσωμάτωση ενός κωδικοποιημένου μηνύματος που αφορά το ίδιο το ψηφιακό αντικείμενο. Ο αντικειμενικός σκοπός της ψηφιακής υδατογραφίας είναι να δώσει λύση στο περίπλοκο πρόβλημα της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων του ψηφιακού περιεχομένου και να παρέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις στους δημιουργούς και τους καταναλωτές του¹⁷.”

Ορατό ή αόρατο, ανθεκτικό ή μη ανθεκτικό, και στους τέσσερις τύπους υδατογραφήματος εφαρμόζεται η ίδια ιδέα, η εισαγωγή δηλαδή μιας “υπογραφής”, η αφαίρεση της οποίας είτε είναι αδύνατη, είτε προκαλεί αλλοίωση τέτοια ώστε το αποτέλεσμα να είναι ουσιαστικά άχρηστο, είτε δημιουργεί παράγωγο έργο, και κατά συνέπεια διώκεται ποινικά.

¹⁷ Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, (2004). *Πολιτισμός, Ψηφιοποίηση και Πνευματικά Δικαιώματα*. Διαθέσιμο σε: <http://dsmc.eap.gr/pdfs/IPR-GUIDE-v1.pdf> (Ανακτήθηκε 9 Δεκεμβρίου, 2012).

3.Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

3.1.Ιστορία και συλλογή

Συμφασμένη με την ίδρυση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η ίδρυση πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης αναφέρεται ήδη στο άρθρο 18 του Ν.3341/1925 “Περί ιδρύσεως του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης”, ενώ 2 χρόνια αργότερα, σε ειδικό διάταγμα “Περί ιδρύσεως Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης εν τω Πανεπιστημίω Θεσσαλονίκης” (ΦΕΚ 146/16.7.1927), καθορίζονται οι στόχοι, το πλαίσιο λειτουργίας αλλά και η συνεργασία με αντίστοιχους φορείς¹⁸. Με στέγη τις αίθουσες 104 και 105 του Παλαιού Κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής από το 1927 και για τα επόμενα 47 χρόνια, η βιβλιοθήκη ξεκίνησε απευθείας τη σύσταση της συλλογής της με διάσπαρτα βιβλία της Θεσσαλονίκης, τη συλλογή βιβλίων του πρώην εφόρου της Εθνικής Βιβλιοθήκης Γ. Κωνσταντινίδη, τα βιβλία του Ελληνικού επί Τουρκοκρατίας Γυμνασίου Θεσσαλονίκης και τα βιβλία του Διδασκαλείου Αρρένων. Ο εμπλουτισμός συνεχίζεται με βιβλία της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Αθηνών, τη δωρεά του ευεργέτη του Πανεπιστημίου Κ. Κωνσταντινίδη και τα βιβλία των Ελληνικών εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της Τουρκίας, που παραδόθηκαν στη βιβλιοθήκη από την Επιτροπή Ταμείου Ανταλλάξιμων Περιουσιών. Οι προσκτήσεις δε σταματούν, καθώς η βιβλιοθήκη πραγματοποιεί παράλληλα και διάφορες αγορές, ενώ σταθμοί αποτελούν οι πολλές και σημαντικές δωρεές σπουδαιών ιδιωτικών συλλογών, όπως του Ν. Πολίτη, Γ. Χατζηδάκη, Αλ. Σβώλου, Αλ. Δελμούζου, Αλ. Παπαναστασίου, Μ. Τριανταφυλλίδη, Αλ. Πάλλη, Π. Καλλιγά, Χρ. Ευελπίδη, Δημ. Στεφανίδη, κ.ά.

¹⁸ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Ιστορία Βιβλιοθήκης*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/history> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Σήμερα, με αυτοτελές τετραώροφο κτήριο από το 1974 (Εικ. 2) στο κέντρο της πανεπιστημιούπολης (στο οποίο έχει προστεθεί από το 2000 επιστημονικό αναγνωστήριο τριών επιπέδων), ηλεκτρονικό κατάλογο αναζήτησης αλλά και διαδικτυακή παρουσία, η βιβλιοθήκη αποτελεί ένα σύγχρονο κέντρο γνώσης και πληροφόρησης, όπου με την εφαρμογή των τελευταίων τεχνολογικών εξελίξεων, δίνεται η δυνατότητα στον χρήστη να ανατρέξει σε εκατομμύρια πηγές και να εκπληρώσει κάθε πληροφοριακή του ανάγκη. Επιπλέον, μέσω των συνδρομών του πανεπιστημίου και του ΣΕΑΒ (Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών) σε διακεκριμένες επιστημονικές πηγές, εξασφαλίζεται πρόσβαση σε υλικό ηλεκτρονικής μορφής είτε μέσω του πανεπιστημιακού δικτύου, είτε απομακρυσμένα, κατόπιν επικοινωνίας με την αντίστοιχη υπηρεσία.

Εικόνα 2: Το φοιτητικό αναγνωστήριο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.¹⁹

¹⁹ Ψηφιοθήκη Α.Π.Θ. - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Βιβλιοθήκη: φοιτητικών Αναγνωστηρίων*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/collection/Kyriazopoulos%20Photographic%20Archive?In=ell> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Συνολικά, οι συλλογές της βιβλιοθήκης αποτελούνται από²⁰:

Έντυπο υλικό

- Κύρια συλλογή: καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος των βιβλίων και αποτελείται από αγορές και δωρεές που πραγματοποιήθηκαν από την ίδρυση της βιβλιοθήκης και έπειτα. Το 80% έχει καταλογογραφηθεί και είναι αναζητήσιμο μέσω του καταλόγου της βιβλιοθήκης, ενώ το μεγαλύτερο μέρος είναι διαθέσιμο και για δανεισμό. Τεκμήρια που λόγω παλαιότητας (πριν το 1931) δεν μπορούν να δανειστούν, είναι διαθέσιμα για μελέτη εντός του κτηρίου της βιβλιοθήκης.
- Ειδικές συλλογές: πρόκειται για κλειστές συλλογές (δε δανείζονται), αποτέλεσμα δωρεών, συγκέντρωσης υλικού από το προσωπικό της βιβλιοθήκης και του πανεπιστημίου ενός συγκεκριμένου είδους (πχ περιοδικά) ή γύρω από ένα θεματικό άξονα (πχ Μακεδονία), αλλά και υλικού με παραγωγό ή εκδότη το πανεπιστήμιο (πχ Διδακτορικές Διατριβές). Η αναζήτηση γίνεται μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου, η ανάγνωση υπόκειται σε ειδικούς όρους, ενώ μέρος των συλλογών έχει ψηφιοποιηθεί και είναι διαθέσιμο μέσω της Ψηφιοθήκης. Επιγραμματικά, στις ειδικές συλλογές ανήκουν οι δωρεές και συλλογές που ακολουθούν (Πιν. 2).

²⁰ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Συλλογή Βιβλιοθήκης*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/collection> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Δωρεές	Συλλογές
<ul style="list-style-type: none"> • Αλέξανδρου Δελμούζου • Αβροτέλη Ελευθερόπουλου • Χρυσού Ευελπίδη • Παύλου Καλλιγά • Παναγιώτη Κονδύλη • Στύλπωνος Κυριακίδη • Νικόλαου Γ. Πολίτη • Δημοσθένη Σ. Στεφανίδη • Μανώλη Τριανταφυλλίδη • Ιωάννη Τρικόγλου 	<ul style="list-style-type: none"> • Συλλογή Αναγνωστικών (Σχολικά Αναγνωστικά) • Συλλογή Ανατύπων • Συλλογή Δελτίων Επετηρίδων • Συλλογή Διδακτορικών Διατριβών • Συλλογή Εφημερίδων ΦΕΚ • Συλλογή Μακεδονίας • Συλλογή Περιοδικών Εκδόσεων • Συλλογή Πληροφοριακών • Συλλογή Σπάνιων Εκδόσεων

Πίνακας 2: Οι ειδικές συλλογές της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.²¹

Ηλεκτρονικό υλικό

- Ηλεκτρονικά βιβλία: κατόπιν συνδρομής της βιβλιοθήκης ή του ΣΕΑΒ, το δίκτυο του πανεπιστημίου προσφέρει πρόσβαση σε ηλεκτρονικά βιβλία, λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, επετηρίδες αλλά και σε συλλογές αρχειακών βιβλίων, ενώ παράλληλα προτείνονται αντίστοιχες αξιόλογες προσπάθειες που βρίσκονται ελεύθερα στο Διαδίκτυο. Αφορά όλους τους επιστημονικούς τομείς, ενώ μεγάλο ποσοστό είναι αναζητήσιμο και μέσω του ηλεκτρονικού καταλόγου της βιβλιοθήκης.
- Ηλεκτρονικά περιοδικά: με διαθεματική κάλυψη, προϊόν της συνεργασίας του ΣΕΑΒ και της βιβλιοθήκης με διακεκριμένους εκδότες, πρόκειται για συλλογή αποτελούμενη από χιλιάδες τίτλους περιοδικών πλήρους πρόσβασης, ικανούς να παρέχουν

²¹ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Συλλογή Βιβλιοθήκης*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/collection> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

τρέχουσα γνώση σε όλους τους τομείς ενδιαφέροντος των σχολών του πανεπιστημίου. Στη λίστα έρχονται να προστεθούν οι αρχαιακές συλλογές περιοδικών, αλλά και τα περιοδικά που έχουν το περιεχόμενό τους ελεύθερο στο Διαδίκτυο. Η ανάκτηση πραγματοποιείται είτε με την επίσκεψη του χρήστη σε κάθε περιοδικό μεμονωμένα (μέσω αλφαβητικής και θεματικής λίστας του ΣΕΑΒ ή του e-Journal portal της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου), είτε μέσω της πλατφόρμας του ΣΕΑΒ (για αναζήτηση στις αντίστοιχες συνδρομές), είτε, τέλος, στο σύνολο των περιοδικών μέσω του “Καταλόγου Περιοδικών ΑΠΘ Swetswise”.

- Βιβλιογραφικές Βάσεις: σημαντικές για την οργάνωση, αξιολόγηση και ανάκτηση της γνώσης σε κάθε θέμα που εγείρει το επιστημονικό/ερευνητικό ενδιαφέρον είναι οι βιβλιογραφικές βάσεις, οι οποίες προσφέροντας πρόσβαση στα βιβλιογραφικά στοιχεία άρθρων (πολλές φορές και στις περιλήψεις) και προσεγγίζοντας θεματικά το περιεχόμενό τους, διευκολύνουν στο σχηματισμό μιας εικόνας σχετικά με την υπάρχουσα βιβλιογραφία και κατευθύνουν τον ενδιαφερόμενο στην κατάλληλη πηγή. Η βιβλιοθήκη, με συνδρομές του πανεπιστημίου και του ΣΕΑΒ, διαθέτει βάσεις που καλύπτουν κάθε επιστημονικό κλάδο.
- Ψηφιακές συλλογές: πρόκειται για πηγές που παρέχονται, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ελεύθερα στο Διαδίκτυο μέσω της “Ψηφιοθήκης” και αποτελούν είτε ψηφιοποιήσεις αρχαιακού ή σπάνιου υλικού (βιβλία, παρτιτούρες, άρθρα εφημερίδων, φωτογραφίες, κ.ά.), είτε ενέργειες συγκέντρωσης της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε ψηφιακή μορφή, με σκοπό τη διαφύλαξη και διάθεσή της στο κοινό.

3.2.Η Ψηφιοθήκη

Αντιλαμβανόμενη τις εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία της πληροφορίας, καθώς και τις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις των χρηστών για απομακρυσμένη πρόσβαση, η Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ. ανέπτυξε την Υπηρεσία Ψηφιοποίησης, η οποία εξοπλισμένη με το κατάλληλο hardware, software και ανθρώπινο δυναμικό, προχωρά σε ψηφιοποίηση τεκμηρίων που δεν μπορούν να διατεθούν στο κοινό με άλλο τρόπο (πχ δανεισμό), η σπουδαιότητα και σπανιότητα τους όμως εντείνει την αναγκαιότητα ανάδειξής τους. Η Ψηφιοθήκη²², όπως ονομάζεται η βάση δεδομένων που φιλοξενεί τις εν λόγω ψηφιοποιήσεις, είναι “ανοιχτή” στο κοινό και η πρόσβαση στο υλικό μέσω Διαδικτύου δεν υπόκειται σε κάποιο περιορισμό, καθώς εκτός από ελεύθερο, είναι και πλήρως αναζητήσιμο μέσω των μηχανών αναζήτησης.

Οι ψηφιακές συλλογές του Α.Π.Θ.²³ αποτελούνται από:

Βιβλία

- Βιβλία Π. Καλλιγιά
- Βιβλία Ν. Πολίτη
- Αναγνωστικά της ΒΚΠ
- Εθνική Βιβλιοθήκη Αργυρούπολης του Πόντου “Ο Κυριακίδης”

Εφημερίδες – Τύπος

- Αρχαιολογικά γεγονότα στον Ελληνικό τύπο (1832-1932)
- Ελληνικές εφημερίδες του 19ου και 20ου αιώνα
- Άρθρα εφημερίδων & περιοδικών (1976-2000)

²² Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ([χ.χ.]). *Ψηφιοθήκη*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/?ln=el> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

²³ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης . Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Ψηφιακές Συλλογές*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/collection/141-psifiothiki> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

- Φυλλάδια της ΒΚΠ του Α.Π.Θ.

Θέατρο – Καλές Τέχνες

- Θεατρικές κριτικές και προγράμματα (1980-2006) του Τμ. Θεάτρου του Α.Π.Θ.
- Μουσικά Αρχεία Γ. Μάντακα, Μ. Χατζημιχαήλ και Επ. Φλώρου
- Φωτογραφικό αρχείο Παραδοσιακής Τέχνης (18ος-20ος αιώνας)

Προσωπικές συλλογές

- Αρχείο Ιδρύματος Μανόλη Τριανταφυλλίδη – Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
- Αρχείο Νεοελληνικής Λογοτεχνίας
- Συλλογή Τρικόγλου
- Συλλογή Χειρογράφων – Καταγραφή Ν. Πολίτη

Παραγωγή ακαδημαϊκής κοινότητας Α.Π.Θ.

- Ιδρυματικό Καταθετήριο (ΙΚΕΕ)
- Διδακτορικές και Μεταπτυχιακές Διατριβές
- Συλλογή Μακεδονία

Άλλες Συλλογές

- Πρακτικά Συνεδριάσεων της Συγκλήτου του Α.Π.Θ.
- Λοιπές Συλλογές

3.2.1.Γενικά χαρακτηριστικά του Invenio

Η επιλογή του κατάλληλου λογισμικού που θα υποστηρίξει τεχνολογικά το “στήσιμο” μιας ψηφιακής βιβλιοθήκης αποτελεί μία διαδικασία μεγάλης σημασίας για έναν οργανισμό, ειδικότερα όταν προορίζεται για προβολή στο διαδίκτυο. Τα ζητήματα που πρέπει να διερευνηθούν είναι ετερόκλητα, κάποια από τα οποία απορρίπτουν ή ενθαρρύνουν τις διαθέσιμες προτάσεις. “Πόσο κοστίζει; Ποια είναι τα

χαρακτηριστικά του; Τι προσφέρει στον έμπειρο και στον άπειρο χρήστη; Ποιες είναι οι δυνατότητες από πλευράς διαχείρισης; Τι πρωτόκολλο μεταδεδομένων υποστηρίζει; Είναι το interface φιλικό προς το χρήστη;”, κτλ, είναι μερικά μόνο από τα ερωτήματα που καλείται να απαντήσει το προσωπικό ενός οργανισμού πριν καταλήξει στην καταλληλότερη, για τα δεδομένα, επιλογή.

Στην περίπτωση της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., το λογισμικό που κρίθηκε καταλληλότερο για τις ανάγκες λειτουργίας της Ψηφιοθήκης είναι το Invenio. Πρόκειται για δημιούργημα του CERN στην αρχική του μορφή, με σκοπό να υποστηριχθεί το CERN document server, μια βάση δεδομένων αποτελούμενη από άρθρα, περιοδικά, βιβλία, φωτογραφίες, κ.ά. Η συνέχιση της ανάπτυξής του βασίστηκε σε συνεργασία πολλών ιδρυμάτων, ενώ σήμερα χρησιμοποιείται από πάνω από τριάντα επιστημονικούς οργανισμούς (Invenio χ.χ.)²⁴.

Το Invenio είναι λογισμικό ανοιχτού κώδικα (open source), μπορεί να αποκτηθεί (“κατέβει”) και να τροποποιηθεί από τον καθένα χωρίς καμία επιβάρυνση, ενώ τυχόν διευκρινήσεις μπορούν να δοθούν τόσο μέσω προσωπικής επαφής (επιλογή “contact us”) με τους υπεύθυνους, όσο και μέσω των “mailing lists” της επίσημης ιστοσελίδας, τα οποία συνεχώς ανανεώνονται. Είναι συμβατό με το πρωτόκολλο Open Archives Initiative (OAI), το οποίο υποστηρίζει την Ανοιχτή Πρόσβαση στις επιστημονικές δημοσιεύσεις, ενώ κυρίαρχο βιβλιογραφικό πρότυπο της πλατφόρμας είναι το Marc 21 (Machine Readable Cataloguing), γεγονός που το καθιστά συμβατό με τον ηλεκτρονικό κατάλογο αναζήτησης της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., στον οποίο χρησιμοποιείται επίσης το ίδιο πρότυπο. Εκτός απ' το εν λόγω χαρακτηριστικό, το οποίο είναι εξαιρετικά χρήσιμο, το Invenio έχει και τα ακόλουθα πλεονεκτήματα²⁵:

²⁴ Invenio, ([χ.χ.]). *About Invenio*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio-software.org/> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

²⁵ Invenio, ([χ.χ.]). *General/Features*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio->

- Ευελιξία – δυνατότητα διαμόρφωσης του λογισμικού βάσει των απαιτήσεων του φορέα που θα το χρησιμοποιήσει
- Οργάνωση των εγγραφών σε συλλογές
- Διακλάδωση σχέσεων μεταξύ συλλογών
- Υποστήριξη υλικού διαφόρων μορφών
- Δυνατότητες διαχείρισης μεγάλου αριθμού εγγραφών (πάνω από 1.000.000)
- Γρήγορη αναζήτηση
- Επιλογή συλλογών προς αναζήτηση και εμφάνιση αποτελεσμάτων ανά συλλογή
- Βοήθεια μέσω παραδειγμάτων αναζήτησης
- Δυνατότητα απλής και σύνθετης αναζήτησης
- Αναζήτηση ταυτόχρονα σε μεταδεδομένα, πλήρες κείμενο και περίληψη
- Χρήση τελεστών εγγύτητας και Boole (Boolean operators)
- Δυνατότητα εμφάνισης των βιβλιογραφικών στοιχείων σε πολλαπλά format
- Εμφάνιση σελίδων σε διάφορες γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, ελληνικά, ισπανικά)
- Προτάσεις διαφοροποίησης της αναζήτησης, αν είναι ανεπιτυχής

4.Ο ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

4.1.Βιογραφικά στοιχεία

Ο Βασίλειος Κυριαζόπουλος, γιος γενικού αρχίατρου του Πολεμικού Ναυτικού και εγγονός ενός από τους αγωνιστές του 1821, γεννήθηκε το 1903 στον Πειραιά²⁶.

Η ακαδημαϊκή του δράση ξεκίνησε το 1923, πριν την ολοκλήρωση των σπουδών του, όπου διορίστηκε τακτικός βοηθός του Εργαστηρίου Φυσικής και Γεωργικής Μετεωρολογίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1930 ξεκίνησε υπ' ευθύνη του, ως Επιμελητού πλέον του Εργαστηρίου, η λήψη συστηματικών παρατηρήσεων μέσω του Μετεωρολογικού Σταθμού που μόλις είχε τεθεί σε λειτουργία²⁷, ενώ στα τέλη της ίδιας δεκαετίας πραγματοποίησε και τις πρώτες δημοσιεύσεις του προς όφελος της Υπηρεσίας Γεωργικών και Οικονομικών Μελετών του Υπουργείου Γεωργίας²⁸. Το 1941 ορίστηκε υφηγητής της Μετεωρολογίας στο ίδιο πανεπιστήμιο, θέση στην οποία δεν έμεινε για μεγάλο χρονικό διάστημα καθώς από το 1942 έως το 1968 διετέλεσε τακτικός καθηγητής της Μετεωρολογίας και Κλιματολογίας στη Φυσικομαθηματική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, για λογαριασμό του οποίου πραγματοποίησε επίσης πολλές επιστημονικές δημοσιεύσεις.

26 Ε.Λ.Ι.Α, Θεσσαλονίκη, ([χ.χ.]). *[Κυριαζόπουλος, Βασίλειος]*. Διαθέσιμο σε: <http://www.elia.org.gr/entry.fds?entryID=1092&pageCode=02.02.01&tablePageID=92&pageID=335&langid=1> (Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2012).

27 Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ([χ.χ.]). *[Μετεωρολογικοί Σταθμοί Γ.Π.Α.]*. Διαθέσιμο σε: <http://www.aua.gr/index.php?sec=content&item=25> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

28 AUTH Library OPAC, ([χ.χ.]). *[Αναζήτηση για Κυριαζόπουλος, Βασίλειος]*. Διαθέσιμο σε: <http://ipac.lib.auth.gr/> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Εκτός από την αδιαμφισβήτητα σπουδαία συνεισφορά του στην εξέλιξη και τη διδασκαλία της Κλιματολογίας και Μετεωρολογίας στην Ελλάδα, ο Βασίλειος Κυριαζόπουλος θα μείνει στην ιστορία ως εμπνευστής και σχεδιαστής της πανεπιστημιούπολης Θεσσαλονίκης. Το 1949 συστήθηκε η Πολεοδομική Επιτροπή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με επικεφαλής τον ίδιο, αποτέλεσμα της οποίας υπήρξε η κατάθεση νέου κτηριολογικού και ρυμοτομικού σχεδίου (αναθεώρηση σχεδίου Hebrard²⁹), η δημοσίευση του οποίου πραγματοποιήθηκε την επόμενη χρονιά από τον Κυριαζόπουλο³⁰. Προβλήματα οικονομικής φύσης (έλλειψη χρηματοδοτήσεων λόγω προηγούμενων πολέμων), σχεδιασμού και απαλλοτριώσεων καθυστέρησαν περαιτέρω τις εργασίες ανοικοδόμησης των πανεπιστημιακών κτηρίων, όπου εναρκτήριο έτος υπήρξε το 1953, ενώ λίγα χρόνια αργότερα, το 1956, ο Κυριαζόπουλος ορίζεται επικεφαλής ενός νέου έργου. Αυτή τη φορά ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος, αναλαμβάνει την δημιουργία των Φοιτητικών Εστιών Θεσσαλονίκης, οι οποίες ήταν και οι πρώτες στην Ελλάδα, ενώ στη συνέχεια διατελεί και πρώτος πρόεδρος τους³¹.

Η επιστημονική του δράση δε σταματά από τις παραπάνω εργασίες, κι έτσι ταυτόχρονα πραγματοποιούνται δημοσιεύσεις τόσο πάνω στο τομέα του, όσο και σε σχέση με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το οποίο αναθέτει στον ίδιο τη σύνταξη βιβλίου για την ιστορία του πανεπιστημίου και την μέχρι τότε εξέλιξή του³². Παρ' όλη

29 Λαλένης, Κ. ([χ.χ.]). *Χωροθέτηση, σχεδιασμός και πολεοδομική ένταξη των πανεπιστημίων στις νεοελληνικές πόλεις: οι περιπτώσεις του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και ΤΕΙ Καβάλας*. Διαθέσιμο σε:

<http://www.rhodes.gr/userfiles/f3d32225-c364-4819-aea4-00cf65c58887/LalenisKostas2.pdf> (Ανακτήθηκε 10 Μαΐου, 2012).

30 Κυριαζόπουλος, Β. (1950). *Πολεοδομικόν πρόγραμμα πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

31 Ε.Λ.Ι.Α, Θεσσαλονίκη, ([χ.χ.]). [*Κυριαζόπουλος, Βασίλειος*]. Διαθέσιμο σε: <http://www.elia.org.gr/entry.fds?entryID=1092&pageCode=02.02.01&tablePageID=92&pageID=335&langid=1> (Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2012).

32 Κυριαζόπουλος, Β. (1960). *Αριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης 1926-1960*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

τη σπουδαία συνεισφορά του στο πανεπιστήμιο, η πορεία του διακόπτεται απότομα το 1968, καθώς το δικτατορικό καθεστώς προβαίνει σε μαζικές απολύσεις, μειώσεις ορίου ηλικίας, και γενικότερα αυθαίρετες επεμβάσεις και διώξεις σε βάρος καθηγητών, φοιτητών και υπαλληλικού προσωπικού του πανεπιστημίου (δράσεις της ΚΥΠ)³³. Η εμπιστοσύνη στις ικανότητές του όμως εξακολουθεί να υπάρχει, κι έτσι του ανατίθεται και πάλι από το πανεπιστήμιο, μετά τη λήξη της επταετίας, ως ομότιμου πλέον καθηγητή, η σύνταξη του βιβλίου που κυκλοφόρησε προς τιμήν των πρώτων πενήντα χρόνων λειτουργίας του πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Τα πενήντα χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1926-1976).

Παράλληλα με τη προαναφερθείσα πορεία του, σημαντική είναι η συμμετοχή του τόσο στα πολιτιστικά δρώμενα της Θεσσαλονίκης, όσο και στον ευρύτερο τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και λαογραφίας. Μαρτυρίες της εποχής (δεκαετία '60) τοποθετούν τον Βασίλειο Κυριαζόπουλο και μια σειρά νεωτεριστών καθηγητών και υφηγητών του πανεπιστημίου, στην "πρώτη γραμμή" των πολιτιστικών εξελίξεων³⁴, γεγονός που αποδεικνύεται και από την αρθρογραφία του στα έντυπα της εποχής, ενώ ταυτόχρονα, μελετά και συλλέγει κεραμικά είδη λαϊκής τέχνης με συστηματικό τρόπο. Το 1958, ως εκ τούτου, ιδρύει το Λαογραφικό Μουσείο Μυκόνου³⁵, η συλλογή του οποίου είναι κατά βάση δωρεά του ιδίου και αποτελεί την πληρέστερη σε ευρωπαϊκά επιτραπέζια κεραμικά με θέματα ελληνικού ενδιαφέροντος, ενώ πραγματοποιεί και πλήθος μελετών πάνω στο εν λόγω αντικείμενο σε βάθος δεκαετιών. Οι δωρεές δε σταματούν εκεί, καθώς το 1975 ο Κυριαζόπουλος παραχωρεί στο Ελληνικό Μουσείο

33 Κυριαζόπουλος, Β. (1976). *Τα πενήντα χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1926-1976*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

34 Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ([χ.χ.]). *Ιστοχώρος Παντελή Λαζαρίδη*. Διαθέσιμο σε: <http://www.arch.uth.gr:8080/lazaridis.parkour/texts/4PL/Marinos.asp> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

35 Λαογραφικό Μουσείο Μυκόνου, ([χ.χ.]). *[Περιγραφή]*. Διαθέσιμο σε: <http://www.mykonosreport.gr/laografiko.htm> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Λαϊκής Τέχνης μια πλούσια συλλογή νεοελληνικών κεραμικών, η οποία φιλοξενείται και εκτίθεται έκτοτε στο τζαμί Τζισδαράκη στο Μοναστηράκι της Αθήνας³⁶. Τέλος, έπειτα από δωρεά της Αλέκας Καραδήμου-Γερολύμπου το Σεπτέμβριο του 2011 στο Ε.Λ.Ι.Α. Θεσσαλονίκης³⁷, διασώζονται βιβλία, ανάτυπα, αλλά και αρχειακό υλικό του Βασιλείου Κυριαζόπουλου, με πλήθος πληροφοριών για το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και την ιστορία του.

Ο Βασίλειος Κυριαζόπουλος απεβίωσε το 1991 σε ηλικία 88 ετών. Το αξιομνημόνευτο έργο του επιβιώνει, παρ' όλα αυτά, τόσο μέσω της συγγραφικής του δραστηριότητας, όσο και από τα απτά αποτελέσματα των ευρύτερων δράσεων του για την ανέγερση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, αλλά και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Δήμος Μυκόνου έχει απονέμει στον Κυριαζόπουλο το χρυσό μετάλλιο για την πολύτιμη προσφορά του στο νησί³⁸, ενώ το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης έχει δώσει τιμητικά το όνομά του στο πανεπιστημιακό μετεωροσκοπείο (Αμφιθέατρο "Βασίλειος Κυριαζόπουλος")³⁹.

36 Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, (2011). *Τζαμί Τζισδαράκη: Νεοελληνική Κεραμική Συλλογή Β. Κυριαζόπουλου*. Διαθέσιμο σε: http://www.tap.gr/tapadb/components/com_jshopping/files/demo_products/021_MLZ_Tzami_Sullogi_W.pdf (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

37 Ε.Λ.Ι.Α, Θεσσαλονίκης, ([χ.χ.]). [*Κυριαζόπουλος, Βασίλειος.*] Διαθέσιμο σε: <http://www.elia.org.gr/entry.fds?entryID=1092&pageCode=02.02.01&tablePageID=92&pageID=335&langid=1> (Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2012).

38 Δήμος Μυκόνου, ([χ.χ.]). *Τιμητικές Διακρίσεις*. Διαθέσιμο σε: http://www.mykonos.gr/index.php?MDL=pages&Branch=N_N0000000100_N000010026_N0000010117_S0000000437 (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

39 Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ([χ.χ.]). *Τμήμα Γεωλογίας*. Διαθέσιμο σε: http://www.geo.auth.gr/gr_undergrad_teach.htm (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

4.1.1.Εργογραφία

Συνολικά, οι δημοσιεύσεις του Βασιλείου Κυριαζόπουλου, σύμφωνα με τους καταλόγους του Α.Π.Θ.⁴⁰, του WorldCat⁴¹, του ΣΚΕΑΒ⁴², αλλά και ετεροαναφορών του ιδίου⁴³, συμπυκνώνονται σε τρεις θεματικές κατηγορίες, και είναι οι εξής:

Κλιματολογία – Μετεωρολογία

- Τίτλοι & έργα: α' εκπαίδευσις και επιστημονική δράσις, 1936
- Απόλυτα θερμομετρικά ελάχιστα εν Αθήναις και επίδρασις αυτών επί της βλαστήσεως, 1936
- Μια εξαιρετική πτώσις της θερμοκρασίας εν Αθήναις κατά τον μήνα Απρίλιον 1923, 1936
- Επίδραση της ταχύτητος του ανέμου επί της συμπυκνώσεως των υδρατμών, 1936
- Μετεωρολογικαί παρατηρήσεις των κλιματολογικών σταθμών Αθηνών και Πάρνηθος έτος 1937=Observations meteorologiques faites a Athenes et au Mont Parnes pendant l'annee 1937, 1938
- Contribution a l'etude de la Gelee Blanche=Συμβολή εις την σπουδήν του φαινομένου της Πάχνης, 1938
- Drosographe: Instrument pour l'etude de la rosee, la gelee blanche et la pluie=Μέθοδος αυτογραφήσεως των φαινομένων δρόσου, πάχνης και βροχής, 1938
- Μετεωρολογικαί παρατηρήσεις των κλιματολογικών σταθμών Αθηνών 1930-1933 και Πάρνηθος 1933, 1939

40 ΑΥΤΗ Library OPAC, ([χ.χ.]). *[Αναζήτηση για Κυριαζόπουλος, Βασίλειος]*. Διαθέσιμο σε: <http://ipac.lib.auth.gr/> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

41 WorldCat Identities, ([χ.χ.]). *Kyriazopoulos, Vasileios Demetriou 1903*. Διαθέσιμο σε: <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n80-56621> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

42 Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, (2013).*[Αναζήτηση για Κυριαζόπουλος, Βασίλειος]*. Διαθέσιμο σε: <http://www.unioncatalog.gr/>(Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

43 Κυριαζόπουλος, Β. (1976). *Τα πενήντα χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 1926-1976.

- Μετεωρολογικαί παρατηρήσεις των σταθμών Αθηνών, Πάρνηθος, Βούλας, Πατρών, Λαρίσης, Σίνδου και Θεσσαλονίκης=Observations meteorologiques faites a Athenes, Mont Parnes, Voula, Patras, Larissa, Sindos et Thessalonique, 1939
- Το κλίμα της ελληνικής κεντρικής Μακεδονίας, 1939
- Observations meteorologiques de Thessaloniki 1938, 1949
- Κλίμα και πόλεμος, 195?
- Observations meteorologiques de Thessaloniki 1939, 1951
- Observations meteorologiques de Thessaloniki 1940, 1952
- Observations meteorologiques de Thessaloniki 1943, 1944, 1945, 1953
- Observations meteorologiques de Thessaloniki 1946, 1953
- Observations meteorologiques de Thessaloniki 1947, 1954
- Degree of wintriness, *Μετεωρολογικά*, 1954
- Unit of Wintriness, degree of wintriness and winter day, 1958
- Ο καιρός κατά τους αγώνες υπέρ της ελευθερίας, 1959
- Steam Fog in Greek Seas, *Μετεωρολογικά*, 1961
- Μαθήματα γενικής μετεωρολογίας, 1964
- Πρακτική μετεωρολογία: όργανα και μέθοδοι παρατηρήσεως μετεωρολογικών σταθμών εδάφους, 1965
- The Meteorological Observatory of Ayios Antonius Peak of Mount Olympus, 1966
- Nuclear Technique in Tracing the Cumuli Clouds, *PAGEOPH* p.p. 248-253, 1966
- A new Tracer Technique in clouds Research, 1966
- Olympus Cumulus Project: preliminary report, *Μετεωρολογικά*, 1968
- Olympus Cumulus Project I: Artificial Draining of Summer Ground-Clouds, 1968
- Η αστρονομία και η μετεωρολογία εις την Ελλάδα επί της βασιλείας του Όθωνος, 1969

- Climatic bibliography of Greek Macedonia, *Μετεωρολογικά*, 1970
- Olympus Cumulus Project II: Artificial Draining of Summer Ground-Clouds by cloud catchers of different types, 1976
- Olympus Cumulus Project III: Quantitative measurements of water from artificial drainage of summer ground-clouds by large cloud-catchers, 1978
- Olympus Cumulus Project, *Μετεωρολογικά*, 1978
- The weather in Thessaloniki during the fire of the eighteenth to the twentieth of August 1917, 1974
- Η επίδραση στο καιρού και της Σελήνης σε πολεμικές επιχειρήσεις στο Στενό της Μάγχης, 1988
- Το χιόνι στην Ελλάδα (ανάτυπο), 19??
- Συμβολή εις την σπουδήν του κλίματος της νοτίου Μακεδονίας, 19??
- Ελάχιστα τιμαί της θερμοκρασίας παρατηρούμεναι εις την κορυφήν της χλόης, 19??
- Ποσοτικά μετρήσεις της δρόσου εν Αθήναις, 19??
- Σύγχρονοι έρευναι ιατρικής κλιματολογίας, 19??
- Περί των γεωδών ατμοσφαιρικών αιωρημάτων εις τας παρά την Μεσόγειον Χώρας, 19??

Θεσσαλονίκη - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

- Πολεοδομικόν Πρόγραμμα Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 1950
- Η Πανεπιστημιακή πόλις της Θεσσαλονίκης, *Φοιτητικά Γράμματα*, 1955
- Η Θεσσαλονίκη και η Πανεπιστημιούπολις, *Πειραιϊκή-Πατραϊκή*, Τεύχος "Θεσσαλονίκη", 1957
- Αριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, 1960
- The Aristotelian University of Thessaloniki, 1961
- Εκπαίδευσις, σε Αναμνηστικό τόμο "Θεσσαλονίκη 1912-1962", 1962

- Αριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, σε Αναμνηστικό τόμο "Θεσσαλονίκη 1912-1962", 1962
- Η πνευματική Θεσσαλονίκη του παρελθόντος, *ΗΩΣ*, 1965
- Η Πανεπιστημιούπολης της Θεσσαλονίκης: Η πρώτη εικοσαετία της πρώτης ελληνικής Πανεπιστημιούπολεως 1950-1970, *Τεχνικά Χρονικά*, 1971
- Τα πενήντα χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: 1926-1976, 1976

Τέχνη – Λαογραφία -- Ιστορία

- Micrometeorological Phenomenon in Byzantine Decoration, *Μετεωρολογικά*, 1955
- Αρχαιολογικά ευρήματα επί της κορυφής του Ολύμπου Αγ. Αντώνιος, *Αρχαιολογικόν Δελτίον*, 1967
- Μηνάς και Δημήτρης: δύο μικρασιάτες λαϊκοί κεραμίστες, 1968
- Λαϊκά κεραμικά της Βορείου Ελλάδος, 1969
- Παλιά θηριόμορφα επιτοίχια κρεμαστάρια φαναριών από τη Μύκονο, *Ελληνική Λαϊκή Τέχνη*, 1971
- Το Λαογραφικό Μουσείο Μυκόνου και οι συλλογές του, 1971
- Αι επαναστάσεις των Κρητών (1866 και 1978) και ο πλοίαρχος Νικόλαος Σουρμελής, 1972
- The Kyriazoroulos Collection of Greek commemoratives, 1975
- Αι επαναστάσεις της Κρήτης εις το Λαογραφικό Μουσείον Μυκόνου (ανάτυπο), 1975
- Οι φωτογραφίες του Παπαδιαμάντη (ανάτυπο), 1976
- Ο μυκονιάτης αγωνιστής Φραγγιάς Φαμέλης (ανάτυπο), 1978
- Ο θαυμαστός κόσμος του λαϊκού κεραμίστα Δημήτρη Μυγδαληνού, *Πρακτικά Γ' Συμποσίου Λαογραφίας του Βορειοελλαδικού χώρου (Ήπειρος – Μακεδονία – Θράκη)*, 1979
- Παραδοσιακά κεραμικά από την Ανατ. Μακεδονία και τη Θάσο, 1980
- Το αμετάβλητο του ελλαδικού κλίματος και η αρχαία ελληνική

- μυθολογία, 1980
- Η πνευματική Μύκονος: 1825-1950, 1980
 - Το Λαογραφικό Μουσείο Μυκόνου το 1981, 1981
 - Οι παλιές εκκλησίες του Κάστρου Μυκόνου και ο Ανδρέα Ξυγγόπουλος, *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 1981
 - Ο Χατζή Μιχελής Μανιάτης στη Μύκονο και στη Βενετία, 1982
 - Λαϊκές σιδεριές στο Ρέθυμνο της Κρήτης (ανάτυπο), 1982
 - Μεξικάνικα παραδοσιακά κεραμικά από την συλλογή Βασίλη Δ. Κυριαζόπουλου, 1982?
 - Τα ελληνόφωνα διακοσμητικά αναμνηστικά κεραμικά ευρωπαϊκής προελεύσεως 19ου-20ου αιώνα, 1982?
 - Οι υπογραφές του αιώνα μας: μια σημαντική συλλογή στη Μύκονο, 1982
 - Τα γυάλινα εικονογραφημένα αναμνηστικά σκεύη του Λαογραφικού Μουσείου Μυκόνου, 1983
 - Ελληνικό εργοστάσιο πορσελάνης στην Ουκρανία, 1983
 - Ελληνικά στιχοπλάκια σε ιταλικούς μαστραπάδες, 1983
 - Κάρτες κερκυραϊκές και κάρτες της Κέρκυρας, 1983
 - Ελληνικά παραδοσιακά κεραμικά, 1984
 - Οι "προσωπογραφίες" του λαϊκού ζωγράφου Νικόλα Χριστόπουλου 1880-1967, 1984
 - Οι μακεδονομάχοι σε αναμνηστική εικονογράφηση, 1984
 - Τα παλιά έπιπλα του Λαογραφικού Μουσείου Μυκόνου, 1988
 - Ο μυθικός κόσμος του παραδοσιακού λαϊκού κεραμίστα Μηνά Αβραμίδα, 1989
 - Τα μαρτυρικά της βάπτισης, 1989
 - "Μετά βαΐων και κλάδων", 1989
 - Κεραμική, 19??

4.2. Η δωρεά Κυριαζόπουλου και οι φωτογραφίες

Η ενασχόληση του Βασιλείου Κυριαζόπουλου με πλήθος ετερόκλητων δραστηριοτήτων, τόσο κατά τη συνεργασία του με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όσο και σε διάφορες εκφάνσεις της προσωπικής του ζωής, συνεπάγονται τη δημιουργία ενός αρχείου ικανού να παρέχει σημαντική πληροφόρηση, αν καταστεί προσβάσιμο από το ερευνητικό κοινό.

Πράγματι, οι σημαντικές διοικητικές θέσεις που κατείχε (Πολοδομική Επιτροπή, Βασιλικό Εθνικό Ίδρυμα), αλλά και η ανάληψη συγγραφικών καθηκόντων σε συνολικά δέκα δημοσιεύσεις για την ιστορία και εξέλιξη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, είχαν ως αποτέλεσμα τη συγκέντρωση πολύτιμου υλικού, το οποίο έγινε αντικείμενο δωρεάς στη Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ. Η σπουδαιότητα του εν λόγω αρχείου, εκτός της σπανιότητας που ούτως η άλλως χαρακτηρίζει το πρωτογενές υλικό, έγκειται κυρίως στη "σχέση που έχει η δωρεά με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο ή γενικότερα με την ελληνική ιστορία και ειδικότερα την ιστορία της Μακεδονίας ή της Θεσσαλονίκης"⁴⁴, αξιολογικό κριτήριο της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. που πληροί σε μεγάλο βαθμό.

Πιο συγκεκριμένα, η συλλογή φωτογραφιών που συμπεριλαμβάνεται στη δωρεά, ακολουθεί "βήμα-βήμα" τόσο την ανέγερση της πανεπιστημιούπολης της Θεσσαλονίκης και την επίδρασή της στη φυσιογνωμία της πόλης, όσο και την εξέλιξη της πανεπιστημιακής ζωής γενικότερα. Η καθιέρωση εξωακαδημαϊκών δραστηριοτήτων και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, η ίδρυση των πρώτων εστιών στην Ελλάδα, η εμφάνιση των πρώτων πολιτικών παρατάξεων στους φοιτητικούς κύκλους της Θεσσαλονίκης μετά την επταετία, η

⁴⁴ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Κανονισμός Λειτουργίας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/regulation> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

απόκτηση τεχνολογικού και επιστημονικού εξοπλισμού από το πανεπιστήμιο (πχ πυρηνικός αντιδραστήρας), κτλ, είναι πληροφορίες που εξάγονται με ένα απλό “ξεφύλλισμα” του φωτογραφικού αρχείου, ενώ στα παραπάνω προστίθενται φωτογραφίες από πολιτικά πρόσωπα, μνημεία, εκκλησίες, αρχαιότητες και διάφορους αρχιτεκτονικούς θησαυρούς που συναντώνται στη πόλη της Θεσσαλονίκης και στον ευρύτερο μακεδονικό χώρο.

Οι φωτογραφίες της δωρεάς Κυριαζόπουλου, όπως συμπεραίνεται από τα παραπάνω, συνιστούν μια σημαντική συλλογή που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ενώ απευθύνεται τόσο σε πρυτάνεις, καθηγητές και υπαλληλικό προσωπικό, ερευνητές και διδάκτορες, φοιτητές και γενικότερα σε μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Α.Π.Θ. (πρώην και νυν), όσο και σε άτομα που δε σχετίζονται με το πανεπιστήμιο, γοητεύονται παρ’ όλα αυτά από εικόνες της Θεσσαλονίκης, ιδιαίτερα της ιστορίας και της αρχιτεκτονικής της (πχ μαθητές, φοιτητές άλλων πανεπιστημίων, ευρύ κοινό). Η αναγκαιότητα ανάδειξης της συλλογής, εκτός του προαναφερθέντος μεγάλου εύρους των χρηστών που δυνητικά ενδιαφέρει, έγκειται και στα εξής επιμέρους ζητήματα:

- δεν υπόκειται σε περιορισμούς λόγω πνευματικών δικαιωμάτων
- πρόκειται για μοναδικό υλικό, το οποίο πρέπει να αξιοποιηθεί, αλλά κυρίως να προστατευθεί από τη φθορά σε ειδικές αντιόξινες θήκες
- η διαδικασία επεξεργασίας δεν είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα. Δε δεσμεύει το bookscanner καθώς μπορεί να πραγματοποιηθεί σε επιτραπέζιο σαρωτή, η συλλογή είναι μικρή και έτσι δεν χρειάζεται να επιλεγεί μέρος του υλικού, ενώ πολλές φωτογραφίες έχουν τιτλοφορηθεί από το δωρητή (διευκόλυνση τεκμηρίωσης)
- ο εορτασμός για τα “100 χρόνια από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης 1912-2012”, γεγονός που αποτέλεσε εξαιρετική

αφορμή να χρησιμοποιηθεί η εν λόγω συλλογή από το πανεπιστήμιο και τη βιβλιοθήκη στα πλαίσια εκδηλώσεων και εκθέσεων (Εικ. 3), αυτομάτως να προωθηθεί, αλλά και, μέσω αυτής, να προβληθεί η συνεισφορά του Α.Π.Θ. στη πόλη της Θεσσαλονίκης.

Εικόνα 3: Η αφίσα της έκθεσης για τον εορτασμό των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης⁴⁵

⁴⁵ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης . Βιβλιοθήκη, (2012). "100 Χρόνια από την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912-2012)". Διαθέσιμο σε: http://www.lib.auth.gr/images/poster_teloglio_2012.pdf (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

5. ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ “ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΥ”

5.1. Σάρωση και επεξεργασία

Προσ απαιτούμενη για την ψηφιοποίηση μιας συλλογής είναι η επιλογή του κατάλληλου hardware και software, συσκευής (υλικού μέρους) και λογισμικού (λογικού μέρους) αντίστοιχα, το οποίο θα υποστηρίξει την εργασία, λαμβάνοντας υπόψιν παραμέτρους όπως το είδος του υλικού που ψηφιοποιείται, τους διαθέσιμους πόρους, αλλά και το επιθυμητό αποτέλεσμα. Εν προκειμένω, στο Γραφείο Ψηφιοποίησης της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., η επεξεργασία της εικόνας πραγματοποιείται με το πρόγραμμα “Jasc Paint Shop Pro 9”⁴⁶, ενώ για τη σάρωση διατίθενται ένα bookscanner (ψηφιακός σαρωτής βιβλίου) για το σύνολο του προσωπικού, καθώς και επίπεδοι σαρωτές σε κάθε σταθμό εργασίας. Στην περίπτωση της φωτογραφικής συλλογής της δωρεάς Κυριαζόπουλου, ιδανικότερος κρίνεται ο επίπεδος σαρωτής (Εικ. 4), καθώς επιτυγχάνεται καλύτερη ανάλυση (το καπάκι εφάπτεται πλήρως και έτσι δεν επηρεάζεται η ανάκλαση φωτός), ενώ ταυτόχρονα το bookscanner παραμένει “ελεύθερο” για το υπόλοιπο προσωπικό και τη ψηφιοποίηση πολυσέλιδων βιβλίων.

⁴⁶ Wikipedia, ([χ.χ.]). *Jasc Software*. Διαθέσιμο σε: http://en.wikipedia.org/wiki/Jasc_Software (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

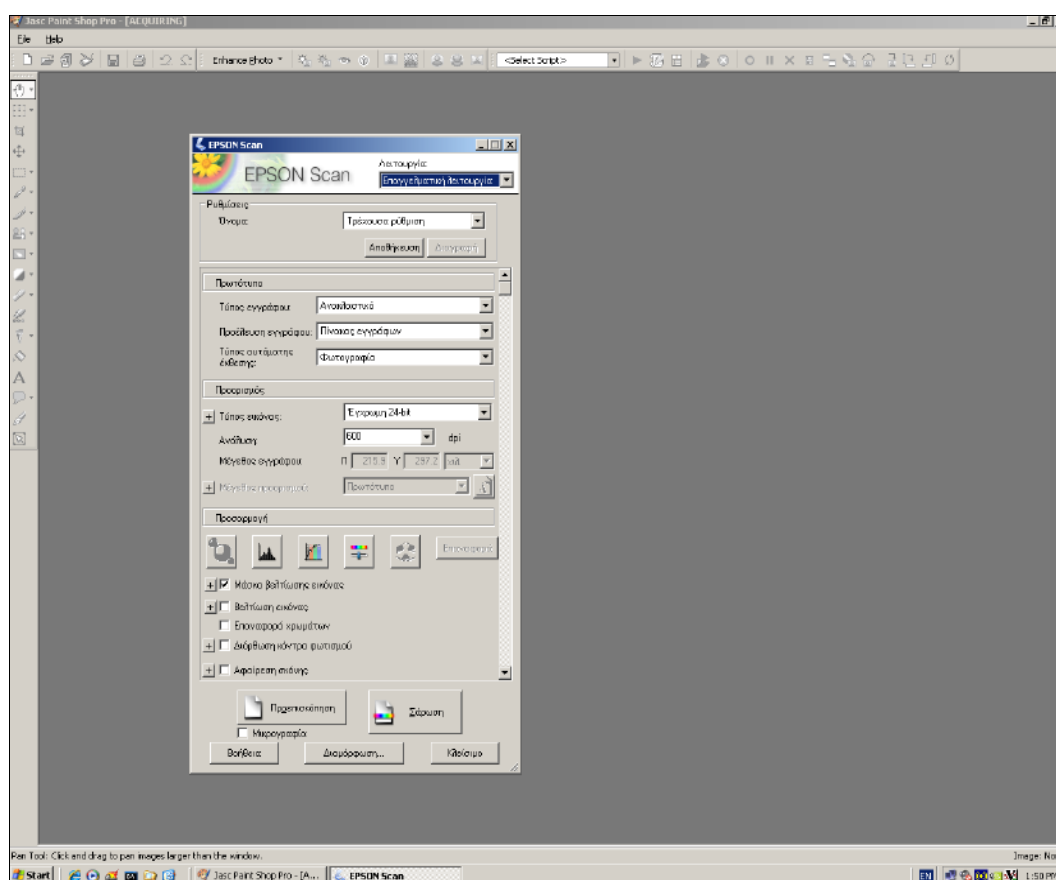

Εικόνα 4: Ο επίπεδος σαρωτής που χρησιμοποιήθηκε στην ψηφιοποίηση του “Φωτογραφικού Αρχείου Κυριαζόπουλου”⁴⁷

Ο δωρητής Βασίλειος Κυριαζόπουλος έχει αποθηκεύσει τις φωτογραφίες σε 9 φακέλους, κι έτσι εναρκτήρια ενέργεια αποτελεί η επιλογή του πρώτου φακέλου, και η δημιουργία από το ψηφιοποιητή ενός αντίστοιχου, ηλεκτρονικού φακέλου, με τον ίδιο τίτλο στο σκληρό δίσκο του υπολογιστή. Στη συνέχεια επιλέγεται το τρέξιμο του προγράμματος επεξεργασίας εικόνας και έπειτα το κουμπί “Twain Acquire”, το οποίο θέτει σε λειτουργία το σαρωτή και ταυτόχρονα εμφανίζει ένα καινούργιο παράθυρο που περιλαμβάνει διάφορες ρυθμίσεις και λειτουργίες του σαρωτή (Εικ 5). Η ψηφιοποίηση ξεκινά με το πάτημα του κουμπιού “Σάρωση” του εν λόγω παραθύρου, διαδικασία η οποία χρονομετρείται και απεικονίζεται μέσω μιας μπάρας. Με την ολοκλήρωση της σάρωσης, ο ψηφιοποιητής βρίσκεται ακόμα στο προηγούμενο περιβάλλον εργασίας, ενώ για να εμφανιστεί το ψηφιακό “αποτέλεσμα”, πρέπει να κλειστεί το παράθυρο των

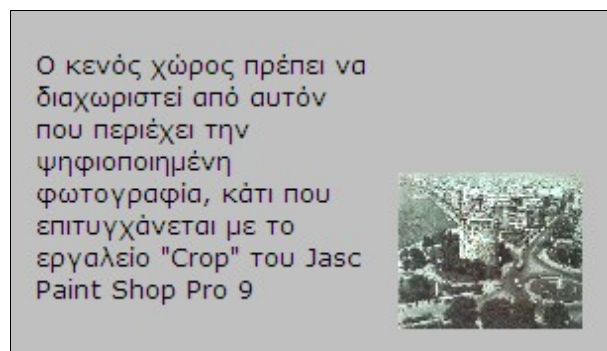
⁴⁷ Hardware info & Testing, ([χ.χ.]). *Epson Perfection V100 Photo*. Διαθέσιμο σε: http://www.pcfacile.com/hardware/scanner/epson_perfection_v100_photo/103.htm (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

ρυθμίσεων με ένα κλικ στην επιλογή “Κλείσιμο”.

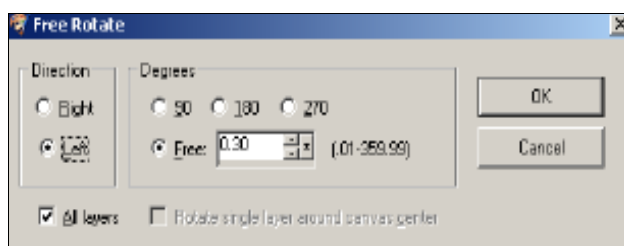
Εικόνα 5: Το παράθυρο που εμφανίζεται με την επιλογή “Twain Acquire”

Η εικόνα που εμφανίζεται πλέον στην οθόνη περιέχει, εκτός από τη φωτογραφία που ψηφιοποιήθηκε, και το χώρο που το φως δεν βρήκε κάποιο “εμπόδιο” (Εικ. 6), κι ως εκ τούτου πρέπει να επεξεργασθεί περαιτέρω πριν την αποθήκευσή της, διαδικασία την οποία υποστηρίζουν τα εργαλεία “Crop”(=κουμπί με εικονίδιο την παλάμη) και “Free Rotate”(=Ctrl+R). Το πρώτο δημιουργεί ένα νοητό διακεκομμένο ορθογώνιο, το περιεχόμενο του οποίου αποκόπτεται από την υπόλοιπη εικόνα, ενώ το δεύτερο ευθύνεται για την περιστροφή της εικόνας, κατά την οποία ορίζονται αφενός η κατεύθυνση (δεξιά ή αριστερά) και αφετέρου οι μοίρες.

Εικόνα 6: Απλουστευμένη απεικόνιση του αποτελέσματος της σάρωσης

Η επεξεργασία ξεκινά με την “αποκοπή” της φωτογραφίας από την υπόλοιπη εικόνα με το εργαλείο “Crop”, φροντίζοντας να υπάρχει ένα ελάχιστο περιθώριο για λόγους ασφαλείας (να μην αποκοπεί δηλαδή σύρριζα). Έπειτα, επιλέγεται η περιστροφή της εικόνας με το εργαλείο “Free Rotate” (Εικ. 7) μέχρι αυτή να ευθυγραμμιστεί ικανοποιητικά, ενώ καθορίζονται τόσο η κατεύθυνση όσο και οι μοίρες της περιστροφής. Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας και την τελευταία αποκοπή, η φωτογραφία έχει φτάσει στη τελική της μορφή και μπορεί πλέον να αποθηκευτεί.

Εικόνα 7: Το εργαλείο “Free Rotate”, το οποίο ευθύνεται για τη περιστροφή της εικόνας. Αριστερά επιλέγεται η κατεύθυνση, ενώ δεξιά οι επιθυμητές μοίρες

Η αποθήκευση πραγματοποιείται με την επιλογή “Save”, που βρίσκεται στο “File” του κεντρικού μενού, έπειτα από την οποία εμφανίζεται ένα καινούργιο παράθυρο με τίτλο “Save in”. Σ' αυτό περιλαμβάνεται το σύνολο των φακέλων και υποφακέλων του υπολογιστή με ιεραρχική

δομή, κι έτσι ο ψηφιοποιητής πρέπει, ακολουθώντας τη διαδρομή που χρειάζεται, να βρει το φάκελο που έχει ήδη δημιουργήσει.

Κατόπιν, επιχειρείται μία πρώτη, περιληπτική τεκμηρίωση της φωτογραφίας μέσω της εισαγωγής τίτλου και αρίθμησης στο πεδίο "File name" που ακολουθεί, πχ "001.πανεπιστημιούπολη—γενική άποψη". Η ενέργεια αυτή αποσκοπεί στη διευκόλυνση του χρήστη, ο οποίος κατά το άνοιγμά της, θα είναι σε θέση να πληροφορηθεί για το περιεχόμενό της χωρίς να συμβουλευτεί τα μεταδεδομένα.

Τέλος, απαραίτητη για την ολοκλήρωση της αποθήκευσης είναι η επιλογή του κατάλληλου τύπου αρχείου μέσα από μια λίστα επιλογών που εμφανίζονται στο "Save as type" του ίδιου παραθύρου. Στην περίπτωση του "Φωτογραφικού Αρχείου Κυριαζόπουλου", καταλληλότερη κρίνεται η αποθήκευση σε tiff (Tagged Image File Format), καθώς πλεονεκτεί όσον αφορά την απώλεια πληροφορίας, κι έτσι αποτελεί εξαιρετική επιλογή για τη διατήρηση αντίγραφου ασφαλείας (backup) από πλευράς βιβλιοθήκης.

5.1.1.Εξαιρέσεις στη σάρωση

Οι φωτογραφίες του αρχείου Κυριαζόπουλου, το μεγαλύτερο ποσοστό από τις οποίες είναι (χονδρικά) 24 x 18 εκατοστά και λιγότερο, ψηφιοποιήθηκαν χωρίς κανένα πρόβλημα στο scanner. Τρεις από τις φωτογραφίες, παρ' όλα αυτά, ξεπερνούν το μήκος του σαρωτή, και έτσι επιβάλλεται να επιστρατευθούν άλλες μέθοδοι ψηφιοποίησης προκειμένου να καταστούν ψηφιακά "διαθέσιμες". Η λύση απαντάει στο όνομα bookscanner, συσκευή με την οποία η σάρωση απλουστεύεται σε μεγάλο βαθμό, καθώς με το άνοιγμά του ψηφιακού σαρωτή βιβλίου, όπως ονομάζεται, αλλά και του αντίστοιχου λογισμικού, δε μένει παρά ο καθορισμός του φακέλου αποθήκευσης και του τύπου αρχείου (tiff). Το ψηφιακό αντίγραφο υπόκειται στην

ίδια επεξεργασία έκτοτε (Βλ. Κεφ. 5.2), με εξαίρεση το πεδίο 500 του Invenio (Βλ. Κεφ. 6.5), στο οποίο για τις τρεις συγκεκριμένες φωτογραφίες, αναγράφεται η διαφορετική μέθοδος που ακολουθήθηκε, δηλαδή η φράση “η ψηφιοποίηση πραγματοποιήθηκε στο bookscanner”.

5.2.Μετατροπή σε jpeg, υδατογράφηση και μετατροπή σε pdf

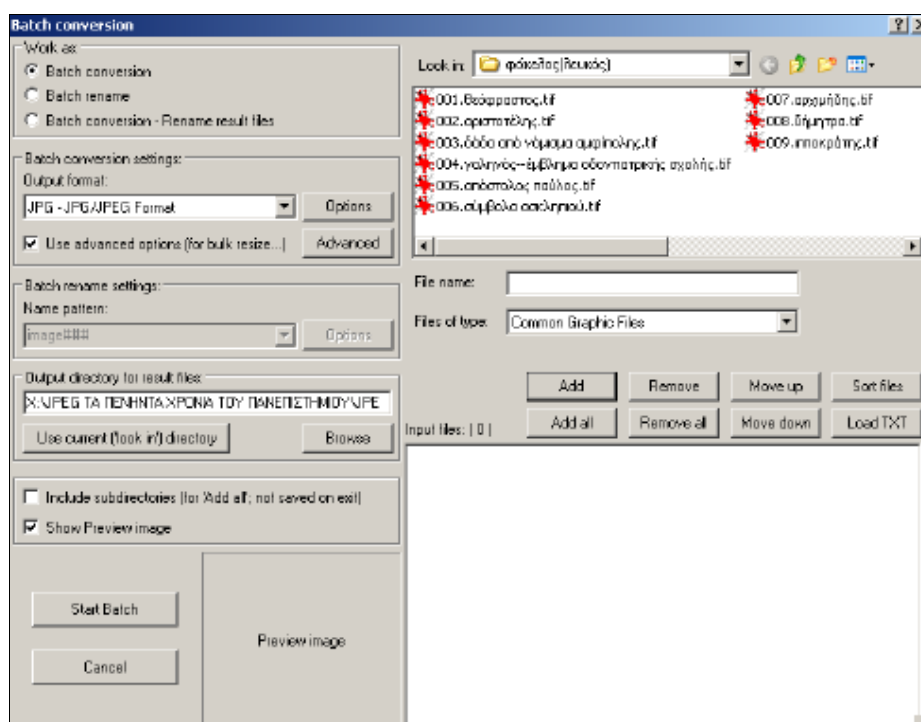
Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ψηφιακή υδατογράφηση αποτελεί ένα από τα πιο διαδεδομένα τεχνολογικά μέσα προστασίας, ενώ έχει εφαρμοστεί ευρύτατα και στο τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η Βιβλιοθήκη του Α.Π.Θ., έχοντας αναπτύξει ψηφιακές βάσεις δεδομένων και ψηφιοποιώντας προς όφελος ιδιωτών κατόπιν ζήτησης, θέτει ως κανόνα την ύπαρξη του υδατογραφήματος του Α.Π.Θ. απαραίτητα σε κάθε ψηφιοποιημένη σελίδα⁴⁸, ενέργεια που πραγματοποιήθηκε και στο “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου”.

Η αποθήκευση των φωτογραφιών σε tiff όμως, αν και εξυπηρετεί τους ιδιαίτερους σκοπούς της βιβλιοθήκης, πλήττει σημαντικά την περαιτέρω επεξεργασία και γενικότερα την ευχρηστία του τεκμηρίου, εμποδίζοντας στο παρόν σημείο και την υδατοσήμανσή του. Η μετατροπή της συλλογής σε αρχεία τύπου jpeg (Joint Photographic Experts Group) θα μειώσει σημαντικά τον όγκο της κάθε φωτογραφίας, ενώ ταυτόχρονα το αντίγραφο ασφαλείας θα παραμείνει στην επιθυμητή μορφή. Για τη μετατροπή αρχείων tiff σε jpeg, το Γραφείο Ψηφιοποίησης της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. χρησιμοποιεί το πρόγραμμα Irfanview. Πρόκειται για ελεύθερο λογισμικό (freeware), το οποίο μπορεί ο καθένας να αποκτήσει, ενώ η

⁴⁸ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Κανονισμός Λειτουργίας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/regulation> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

χρήση του δεν υπόκειται σε περιορισμούς, αν εξυπηρετεί εκπαιδευτικούς σκοπούς (σχολεία, πανεπιστήμια και βιβλιοθήκες), όπως αναφέρεται στην επίσημη ιστοσελίδα⁴⁹.

Αρχικά, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγχυση, δημιουργείται ένας φάκελος ίδιος με αυτόν που περιέχει τις υπό μετατροπή φωτογραφίες, με μόνη διαφορά την προσθήκη της κατάληξης “.jpeg” στο όνομα του φακέλου για ευνόητους λόγους. Η διαδικασία ξεκινά με το άνοιγμα του Irfanview, και πιο συγκεκριμένα με την επιλογή “Batch Conversion/Rename” που βρίσκεται στο “File” του κεντρικού μενού, εντολή η οποία προκαλεί το άνοιγμα ενός νέου παραθύρου με πολλαπλές επιλογές (Εικ. 8).

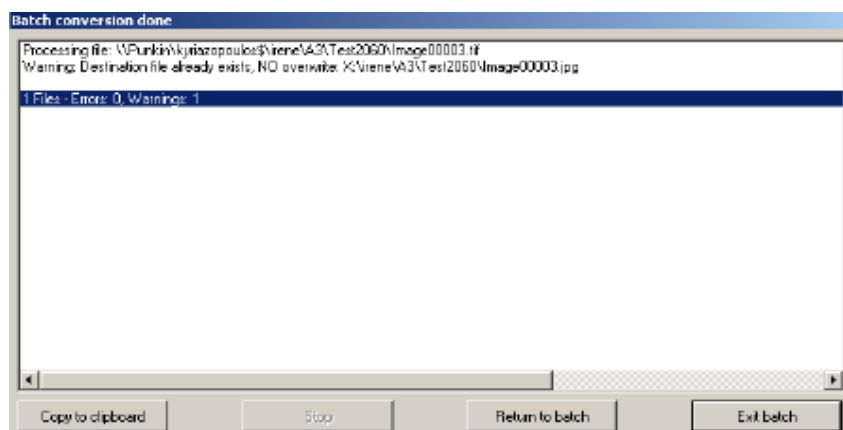

Εικόνα 8: Το παράθυρο που ανοίγει με την επιλογή “Batch Conversion/Rename”

Στην αριστερή στήλη επιλέγεται η επιθυμητή ενέργεια “Batch Conversion”, ενώ αμέσως παρακάτω, στην επιλογή “Output format”,

⁴⁹ Irfanview, ([χ.χ.]). *Official Homepage*. Διαθέσιμο σε: <http://www.irfanview.com/> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

παρατίθεται μια λίστα με όλους τους τύπους αρχείων που υποστηρίζονται για μετατροπή από το Irfanview, ανάμεσα στους οποίους και το "JPEG-JPG/JPEG Format". Ακριβώς παρακάτω, στο "Output directory for result files", πραγματοποιείται αναζήτηση στους φακέλους του υπολογιστή μέσω του "Browse" προκειμένου να βρεθεί ο φάκελος που έχει ήδη δημιουργηθεί με την κατάληξη ".jpg". Η επιλογή αυτή ορίζει την τοποθεσία εξαγωγής των αποτελεσμάτων, κι έτσι η μόνη εναπομείνασα ενέργεια είναι η αναζήτηση των αρχείων που θα υποστούν τη μετατροπή, πράξη η οποία απαιτεί την επιλογή του φακέλου που περιέχει τα αρχαία tiff μέσω του "Look in" της δεξιάς στήλης. Έπειτα από επαλήθευση των παραπάνω επιλογών, δεν μένει παρά η εκκίνηση της μετατροπής πατώντας το "Start Batch", διαδικασία η οποία παρακολουθείται τόσο μέσω της επιλογής "Show Preview image" (προεπισκόπηση φωτογραφίας μέχρι τη μετατροπή της), όσο και από το ίδιο το πρόγραμμα, το οποίο κατά την έναρξη της μετατροπής εμφανίζει ένα νέο παράθυρο που ενημερώνει το χρήστη για την εξέλιξή της (Εικ 9).

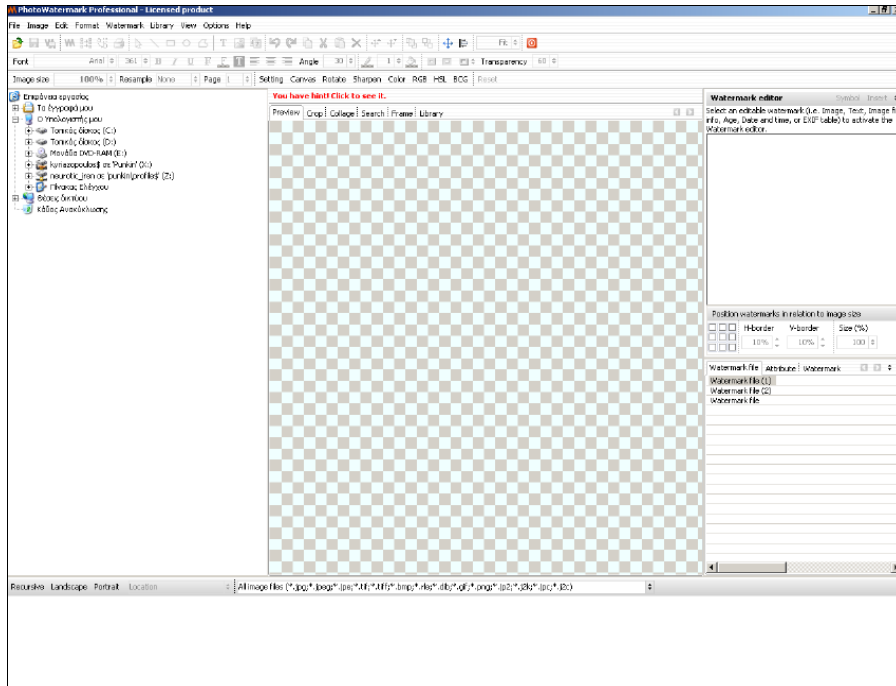
Εικόνα 9: Το παράθυρο που ενημερώνει το χρήστη για τη μετατροπή

Η μετατροπή του συνόλου της φωτογραφικής συλλογής σε αρχεία τύπου jpeg επιτρέπει τη συνέχιση της επεξεργασίας της, εν προκειμένω την υδατογράφησή της, ενέργεια που υποστηρίζεται από

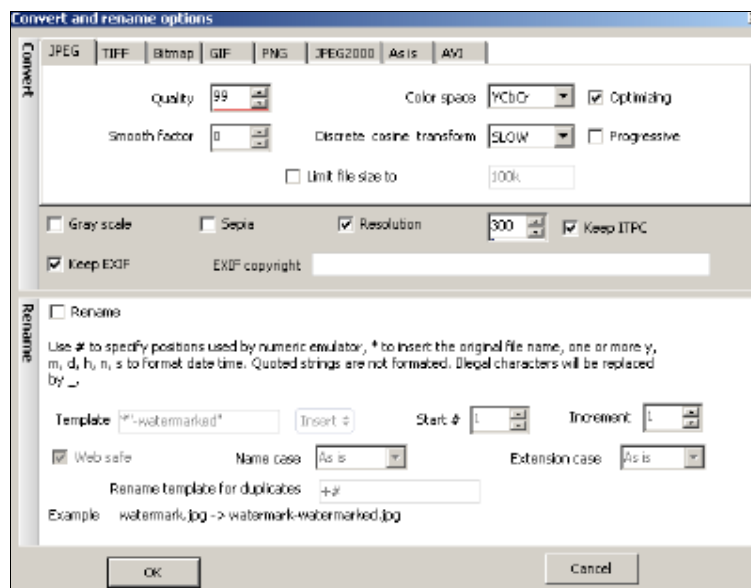
το Photowatermark Professional 6.1.3.5⁵⁰. Με το τρέξιμο του προγράμματος, ο χρήστης καλείται να επιλέξει το φάκελο (με τη κατάληξη "jpeg") το περιεχόμενο του οποίου επιθυμεί να υδατογραφηθεί, πραγματοποιώντας περιήγηση στο σύνολο των φακέλων στα αριστερά της οθόνης (Εικ. 10). Έχοντας φροντίσει να υπάρχει φάκελος με το ίδιο όνομα, αλλά με κατάληξη ".w", που θα φιλοξενήσει τα υδατογραφημένα αρχεία, ακολουθεί το άνοιγμα του φακέλου που περιέχει τις φωτογραφίες τύπου jpeg, ενέργεια που τις εμφανίζει σε εικονίδια (thumbnails) στο κάτω μέρος της οθόνης. Ένα κλικ στην πρώτη φωτογραφία, ενεργοποιεί τόσο την ίδια (τη φωτογραφία), η οποία τοποθετείται και στο κέντρο πλέον της οθόνης ως προεπισκόπηση (Preview), όσο και το Watermark editor στα δεξιά της οθόνης, το οποίο έχει ήδη αποθηκευμένο το υδατογράφημα του Α.Π.Θ. Η επιλογή του υδατογραφήματος, το οποίο αποτελείται από τα αρχικά του πανεπιστημίου, έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνισή του πάνω στη φωτογραφία-δείγμα στο κέντρο της οθόνης (Preview), γεγονός που βοηθά το χρήστη να αποκτήσει μια εικόνα της τελικής μορφής της φωτογραφίας, έπειτα από την εισαγωγή του υδατογραφήματος.

Σε αυτό το σημείο, μπορεί να ξεκινήσει η υδατογράφιση με το πάτημα του εικονιδίου "Batch Watermark images" (=Ctrl+W) και την επιλογή του φακέλου εξαγωγής στο "Select a folder" που ακολουθεί. Αξίζει να αναφερθεί ότι το αποτέλεσμα οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στις ρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν στο "Convert and rename options"(Εικ. 11). Οι εν λόγω επιλογές, όπως και αυτές που αφορούν το υδατογράφημα του Α.Π.Θ. (διαφάνεια, γωνία, κλίμακα, κτλ), εφαρμόζονται με τον ίδιο τρόπο σε όλες τις συλλογές της Ψηφιοθήκης του Α.Π.Θ., επιτυγχάνοντας έτσι ομοιομορφία μεταξύ των εγγραφών.

⁵⁰ PhotoWatermark Professional, (2006). [Version 6.1.3.5]. Διαθέσιμο σε: http://www.photowatermark.com/index.php?option=com_content&task=view&id=138&Itemid=66 (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Εικόνα 10: Η επιφάνεια εργασίας του προγράμματος υδατογράφησης. Στα αριστερά επιλέγεται ο φάκελος με τις φωτογραφίες, έπειτα εμφανίζονται στο κάτω μέρος, ενώ δεξιά βρίσκεται το Watermark editor

Εικόνα 11: Οι ρυθμίσεις που ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για το τελικό αποτέλεσμα

Εικόνα 12: Η φωτογραφία μετά την εισαγωγή του υδατογραφήματος⁵¹

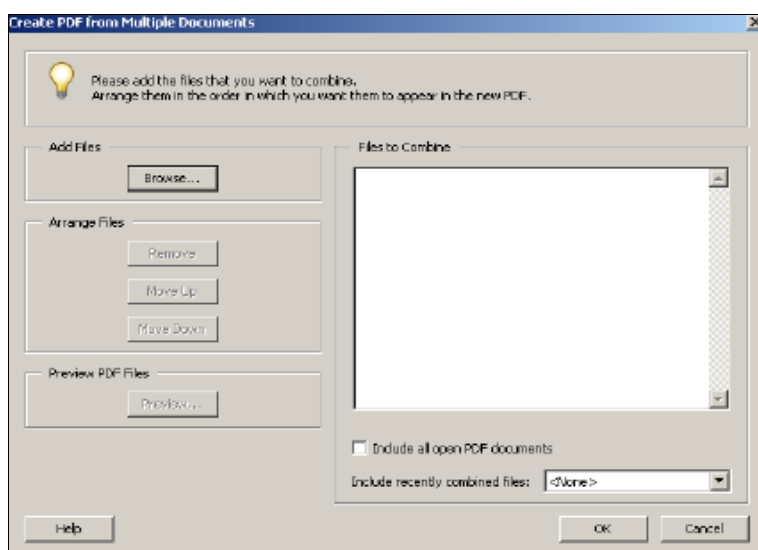
Επόμενο και τελευταίο βήμα της επεξεργασίας της εικόνας είναι η μετατροπή των υδατογραφημένων πλέον αρχείων σε pdf, χρησιμοποιώντας το Adobe Acrobat Professional⁵². Ο συγκεκριμένος τύπος αρχείου επιλέγεται όχι μόνο λόγω της δυνατότητας συμπίεσης που παρέχει, διαδικασία απαραίτητη, πχ, κατά τη ψηφιοποίηση ενός πολυσέλιδου βιβλίου, αλλά και λόγω της μηδαμινής μείωσης της ποιότητας του αποτελέσματος, χαρακτηριστικό ιδιαίτερα σημαντικό στην περίπτωση των φωτογραφιών.

Ομοιοτρόπως με τα προηγούμενα στάδια, προαπαιτούμενη ενέργεια είναι η δημιουργία ενός φακέλου με κατάληξη “.pdf” στον οποίο θα εξαχθούν τα νέα αρχεία, ενώ ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται κατά τη μετατροπή, λόγω ύπαρξης πολλαπλών φακέλων με το ίδιο όνομα. Ανοίγοντας λοιπόν το πρόγραμμα, εντοπίζεται το “Create Pdf” που βρίσκεται στο “File” του κεντρικού μενού, ενώ στη συνέχεια επιλέγεται η περίπτωση “From Multiple Files” (Εικ. 13). Ακολουθεί η αναζήτηση

51 Ψηφιοθήκη Α.Π.Θ. - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Αιμοδοσία: Φοιτ. Εβδομάδα 1958*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/collection/Kyriazopoulos%20Photographic%20Archive?ln=el> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

52 Adobe Acrobat, ([χ.χ.]). *Products*. Διαθέσιμο σε: <http://www.adobe.com/products/acrobatpro.html> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

της εικόνας που θα υποστεί αλλαγή, ενέργεια που πραγματοποιείται μέσω του "Browse" και επιτρέπει στο χρήστη να περιηγηθεί στο σύνολο των φακέλων του υπολογιστή ("Look in:"). Με την επιλογή και προσθήκη ενός αρχείου ("Add"), απομένει μόνο ο καθορισμός του τύπου του νέου αρχείου ("Save as type"), ο οποίος φυσικά είναι ο "Adobe PDF Files (*.pdf)", καθώς και του φακέλου που θα αποθηκευτεί το αρχείο στην τελική του πλέον μορφή.

Εικόνα 13: Η επιλογή "Create PDF from Multiple Documents"

6.ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ INVENIO ΤΗΣ ΨΗΦΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

6.1.Εισαγωγικά

Η ψηφιοποίηση ως πρακτική που αποσκοπεί στη διάθεση ενός “δεδομένου” σε ψηφιακό περιβάλλον, εκτός της διαδικασίας απόδοσης του πρωτότυπου σε μορφή κατανοητή από υπολογιστές, απαιτεί και τη δημιουργία μεταδεδομένων, υπεύθυνων για τη πρόσβαση στη ψηφιακή συλλογή από το χρήστη. Στην περίπτωση της Ψηφιοθήκης, το πρότυπο μεταδεδομένων που χρησιμοποιείται είναι το Marc 21, ενώ οι κανόνες που διέπουν κάθε εγγραφή είναι οι AACR2 (Anglo-American Cataloguing Rules) και LCSH (Library of Congress Subject Headings).

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το Invenio υποστηρίζει την οργάνωση των εγγραφών σε συλλογές (Βλ. Κεφ. 3.2.1), προκαταρκτική συνεπώς ενέργεια είναι η δημιουργία της συλλογής “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου” (ανήκει στις “Αρχαικές Συλλογές Α.Π.Θ.”⁵³) από το Γραφείο Συστημάτων και Τεχνικής Υποστήριξης της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. Με την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας και τη διάθεση κωδικού χρήστη, επιτρέπεται η είσοδος πλέον στη Ψηφιοθήκη (επιλογή “είσοδος” στην ιστοσελίδα της Ψηφιοθήκης), και η υποβολή εγγραφών (επιλογή “Υποβολή”) στη νεοδημιουργηθείσα δωρεά Κυριαζόπουλου (επιλογή “Κ.Β. - Δωρεά Κυριαζόπουλου” και έπειτα “Submit New Record”).

⁵³ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Ψηφιοθήκη, (2012). *Αρχαικές Συλλογές*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/collection/Archive%20Collections%20AUTH?In=el> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

6.2. Τίτλος και μνεία ευθύνης

Η επιλογή υποβολής μιας εγγραφής στο “Δωρεά Κυριαζόπουλου”, δηλαδή στο “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου” όπως το αντιλαμβάνεται ο χρήστης, σηματοδοτεί την έναρξη της εισαγωγής μεταδεδομένων, μια διαδικασία η οποία ολοκληρώνεται σε τέσσερα στάδια (σελίδες).

Στη πρώτη σελίδα (Εικ. 14), οι φόρμες, οι οποίες αντιστοιχούν σε πεδία και υποπεδία καταλογογράφησης, αφορούν τις περιοχές του τίτλου και της συγγραφικής υπευθυνότητας (κύρια και πρόσθετη αναγραφή ονόματος φυσικού προσώπου), καθώς και το πεδίο στο οποίο εισάγεται ο ταξινομικός αριθμός του τεκμηρίου. Η φύση της συλλογής (φωτογραφίες), σε συνδυασμό με αποφάσεις που πάρθηκαν κατά τη τεκμηρίωση, οδήγησαν στον αποκλεισμό κάποιων πεδίων (πχ 050a=LoC Call Number: ταξινομικός αριθμός βιβλιοθήκης του Κογκρέσου). Τα πεδία που χρησιμοποιήθηκαν σε όλες (Υ=Υποχρεωτικά) ή σε κάποιες από τις εγγραφές, με τη σειρά που εμφανίζονται στη σελίδα, είναι τα εξής:

- 084a: Other Call Number (Y): Ο αριθμός που αναγράφεται στο πίσω μέρος της φωτογραφίας, με τη προσθήκη των αρχικών KYR από το επίθετο του δωρητή. Στη περίπτωση που δεν αναγράφεται κάτι, ξεκινά η αρίθμηση από το 001, πχ KYR 001.
- 100a: Author Name, Initial(s) (Y): Το όνομα (ανεστραμμένο) του φυσικού προσώπου που ευθύνεται για το έργο, δηλαδή ο “Κυριαζόπουλος, Βασίλειος Δ.”.
- 245a: Title (Y): Ο τίτλος που αναγράφεται στο πίσω μέρος της φωτογραφίας, ενώ στη περίπτωση που δεν υπάρχει, ο καταλογογράφος δημιουργεί έναν στο ύφος των υπόλοιπων της συλλογής και τον τοποθετεί σε αγκύλες []. Στη περίπτωση που

υπάρχουν δύο τίτλοι, επιλέγεται αυτός που αναγράφεται στο πάνω μέρος της φωτογραφίας, καθώς εμφανίζεται στις περισσότερες από τις φωτογραφίες.

- 245b: Subtitle: Ο υπότιτλος της φωτογραφίας, όπου αυτός υπάρχει.
- 245h: Medium (Υ): Το είδος του υλικού (γενικός προσδιορισμός υλικού) που καταλογογραφείται, εν προκειμένω “φωτογραφία”.
- 246a: Varying form of title: Ο δευτερεύων τίτλος, όταν αναγράφονται δύο (τίτλοι) στη φωτογραφία, που στη περίπτωση της εν λόγω συλλογής είναι αυτός που βρίσκεται πιο “χαμηλά” στη φωτογραφία (στο κάτω μέρος).

The image shows a screenshot of a web-based form titled "Archive Collections AUTH". The form is used for entering metadata for archival collections. It features several sections with input fields, many of which are currently empty or contain placeholder text. The fields are organized into sections separated by horizontal lines. At the top, there is a navigation bar with "Submit New Record" and "page: 1" with links to pages 2, 3, and 4. The form includes fields for call numbers (050a, 050b, 084a, 084b), author information (100a, 100q, 100d, 100e, 110a, 110b), additional authors (700a), and title details (245a, 245b, 245c, 245h, 245k, 245f, 245n, 246a). The bottom of the form displays the accession number "Αριθμός υποβολής(1) 1317883295 13280" and a link to the "Επόμενη σελίδα" (Next page).

Εικόνα 14: Η πρώτη σελίδα εισαγωγής μεταδεδομένων

6.3. Έκδοση, διάθεση και φυσική περιγραφή

Οι πληροφορίες που σχετίζονται με την έκδοση και δημοσίευση ενός τεκμηρίου, τον αριθμό των σελίδων του και τις διαστάσεις, καθώς και τη γλώσσα γραφής, είναι εξαιρετικής σημασίας τόσο για το χρήστη όσο και για το βιβλιοθηκονόμο, και έτσι συμπεριλαμβάνονται σε κάθε βιβλιογραφική εγγραφή. Στην δεύτερη σελίδα του Invenio (Εικ. 15), οι φόρμες αφορούν τα αντίστοιχα πεδία έκδοσης και δημοσίευσης/διάθεσης, φυσικής περιγραφής, σειράς και γλώσσας (κάποια παραμένουν κενά), τα οποία λόγω των ιδιαίτερων αναγκών που προκύπτουν από το είδος του υλικού, συμπληρώνονται ως εξής (Υ=Υποχρεωτικά):

- 260a: Place of Publication: Ο τόπος έκδοσης του τεκμηρίου, που στη περίπτωση των φωτογραφιών, είναι ο τόπος που βρίσκεται το φωτογραφείο, στη μορφή που εμφανίζεται στο τεκμήριο, πχ Salonique, αν αναγράφεται γαλλιστί, και όχι Θεσσαλονίκη.
- 260b: Name of Publisher: Το όνομα του εκδότη, όταν και όπως αυτό αναγράφεται στο πίσω μέρος της φωτογραφίας, ενώ στη περίπτωση που αναφέρεται το όνομα του φωτογραφείου, πχ Φωτο Διονύσια, τότε αυτό προτιμάται
- 260c: Date of Publication (Υ): Η ημερομηνία δημοσίευσης (εκτύπωσης) μιας φωτογραφίας, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της, τη χρήση της σε κάποια από τις πανεπιστημιακές εκδόσεις που επιμελήθηκε ο δωρητής, ή τη δεκαετία δράσης του φωτογράφου (πηγή: "Αρχείο Φωτογράφων" του Ε.Λ.Ι.Α.)⁵⁴. Η χρονολογία, αν δε περιέχεται στο τίτλο αλλά αποτελεί συμπέρασμα του καταλογογράφου, τοποθετείται σε αγκύλες [], ενώ προτιμάται αναγωγή στη δεκαετία, με το τελευταίο ψηφίο να αντικαθίσταται από αγγλικό

⁵⁴ Ε.Λ.Ι.Α. - Ψηφιοποιημένες Συλλογές, (2006). *Λεξικό Φωτογράφων (1839-1960)*. Διαθέσιμο σε: <http://directoryofphotographers.elia.org.gr/> (Ανακτήθηκε 1 Δεκεμβρίου, 2012).

ερωτηματικό, πχ 196?, όταν πρόκειται για φωτογραφία της δεκαετίας του '60.

- 300a: Extent (Y): Η έκταση του τεκμηρίου (σελιδαρίθμηση), που στη περίπτωση των φωτογραφιών είναι "1 φωτ."
- 300b: Physical Details (Y): Φυσικές λεπτομέρειες και πληροφορίες σχετικές με το τεκμήριο, πχ εικονογράφηση, χρωματισμός, κλπ. Στις φωτογραφίες της δωρεάς, σε αυτό το υποπεδίο αναγράφηκε η ασπρόμαυρη απεικόνιση των φωτογραφιών, δηλαδή "ασπρ."
- 300c: Dimensions (Y): Περιλαμβάνει τις διαστάσεις της κάθε φωτογραφίας στρογγυλοποιημένες, πχ 18,1=18,5 και 18,6=19, ενώ ακολουθεί η συντομογραφία για τα εκατοστά (=εκ.)
- 041a: Language code of text (Y): Η γλώσσα γραφής του τεκμηρίου, πληροφορία ιδιαίτερης σημασίας για το χρήστη. Αν και η φωτογραφία δεν υπόκειται σε κάποια συγκεκριμένη γλώσσα, επιλέχθηκε σε κάθε μία η ελληνική ("Greek").

Archive Collections AUTH Submit New Record 1 page 2 3 4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ(2)

250a: Edition Statement: [redacted]
255a: Cartographic Data: [redacted]
260a: Place of Publication: [redacted]
260b: Name of Publisher: [redacted]
260c: Date of Publication: [redacted]
260e: Place of manufacture: [redacted]
260f: Manufacturer: [redacted]

300a: Extent: [redacted]
300b: Physical Details: [redacted]
300c: Dimensions: [redacted]
300f: Type of Unit: [redacted]

321a: Former publication frequency: [redacted]
321b: Dates of former publication frequency: [redacted]

362a: Dates of publication and/or sequential designation:
[redacted]

490a: Series statement: [redacted]
490v: Volume number/sequential designation: [redacted]

041a: Language code of text: None [v]
786a: Data Source: [redacted] [v]
786d: Date of Publication: [redacted]
786h: Page(s) where article was published: [redacted]

< Προηγούμενη σελίδα | Αριθμός καταλόγου: 131788895_13280 | Επόμενη σελίδα >

Εικόνα 15: Η δεύτερη σελίδα της καταλογογράφησης

6.4.Πρόσθετη αναγραφή θέματος

Ο χρήστης που επισκέπτεται τη συλλογή μιας βιβλιοθήκης, είτε αυτή είναι έντυπη είτε ψηφιακή, δεν αναζητά απαραίτητα ένα τίτλο που γνωρίζει ήδη, ή τα έργα ενός γνωστού φυσικού προσώπου, με αποτέλεσμα να επιβάλλεται η εξασφάλιση θεματικής πρόσβασης σε κάθε εγγραφή. Η θεματική ευρετηρίαση, όπως ονομάζεται η διαδικασία παραγωγής ενός θεματικού ευρετηρίου, είναι από τις πιο σημαντικές λειτουργίες διαχείρισης του υλικού μιας βιβλιοθήκης, ενώ μεγάλο ρόλο στην εξέλιξή της έχει διαδραματίσει ο αυτοματισμός των βιβλιοθηκών και της εμπειρίας της αναζήτησης/πληροφόρησης γενικότερα (υστεροσυνδυασμένη ευρετηρίαση). Στο "Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου", η θεματική περιγραφή βασίστηκε στις θεματικές επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου (LCSH)⁵⁵ και περιλαμβάνει τα ακόλουθα (Εικ. 16):

- 600a: Full Name: Ανεστραμμένο το όνομα του φυσικού προσώπου που σχετίζεται με την απεικόνιση της φωτογραφίας, πχ Βενιζέλος, Ελευθέριος.
- 600d: Date of Birth/Death: Η ημερομηνία γέννησης και θανάτου (αν έχει πεθάνει) του φυσικού προσώπου του υποπεδίου "600a" με παύλα μεταξύ των χρονολογιών, πχ αΠαπαναστασίου, Αλέξανδρος, d1876-1936.
- 600x: General Information: Θεματική υποδιαίρεση ονόματος φυσικού προσώπου, πχ αΣεφέρης, Γιώργος, d1900-1971—xΒιβλιοθήκη
- 610a: Corporate Name: Το συλλογικό όργανο που σχετίζεται με την απεικόνιση της φωτογραφίας, πχ Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
- 610b: Subordinate Unit: Η υπομονάδα (ιεραρχική εξάρτηση)

⁵⁵ Library of Congress, ([χ.χ.]). *Classification Web*. Διαθέσιμο σε: <http://classificationweb.net/Menu/index.html> (Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2012).

- του συλλογικού οργάνου που αναγράφεται στο υποπεδίο "α", πχ αΑριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. βΦιλοσοφική Σχολή
- 610x: General Subdivision: Θεματική υποδιαίρεση του συλλογικού οργάνου, πχ αΑριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης—χΙστορία.
 - 650a: Topical Term (Υ): Θεματική επικεφαλίδα, σύμφωνα με τη Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου και τη μετάφραση/απόδοση της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.
 - 650x: General Subdivision: Θεματική υποδιαίρεση, η οποία χρησιμοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου ("use as a topical..."), πχ αHospital buildings—χDesign and construction, σε μετάφραση/απόδοση της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., δηλαδή αΝοσοκομειακά Κτίρια—χΣχεδιασμός και κατασκευή.
 - 650y: Chronological Subdivision: Χρονολογική υποδιαίρεση αναφερόμενη σε αιώνες (20ος αιώνας), χρονολογικές περιόδους (1890-1910) ή ιστορικές περιόδους (Γεωμετρική περίοδος, περίπου 900-700 π.Χ.).
 - 650z: Geographic Subdivision: Γεωγραφική υποδιαίρεση της θεματικής επικεφαλίδας που χρησιμοποιήθηκε, στην περίπτωση που δηλώνεται αυτή η δυνατότητα, δηλαδή όταν αναγράφεται το "may subd. Geogr."(may subdivide geographically=μπορεί να υποδιαιρεθεί γεωγραφικά).
 - 651a: Geographic Name: Γεωγραφικός όρος, δηλαδή το όνομα πόλης, χώρας ή γενικότερα γεωγραφικής τοποθεσίας, πχ Όλυμπος (Βουνό, Ελλάδα).
 - 651x: General Subdivision: Θεματική υποδιαίρεση της γεωγραφικής ονομασίας, όταν ορίζεται τέτοια χρήση στις οδηγίες ("use as a topical subdivision under names of countries, cities, etc").
 - 651y: Chronological Subdivision: Χρονολογική υποδιαίρεση της γεωγραφικής ονομασίας, ομοιοτρόπως με τη περίπτωση "650y".

Αξίζει να αναφερθεί ότι σε κάποιες περιπτώσεις αναγραφών φυσικών προσώπων (πεδίο 600), έγινε χρήση του υποπεδίου "c" (αν και δε παρέχεται από το Invenio ως προεπιλογή), όπου "c=τίτλοι και άλλες λέξεις που σχετίζονται με ένα όνομα"⁵⁶, πχ αΑλέξανδρος, co Μέγας. Η δυνατότητα εισαγωγής μη ορισθέντος (από το λογισμικό) πεδίου ή υποπεδίου πραγματοποιείται μέσω της επιλογής "Edit", η οποία αναλύεται στο επόμενο κεφάλαιο.

Archive Collections AUTH Submit New Record 1 2 page 3 4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ(2)

Subject

600a: Full Name:

600d: Date of Birth/Death:

600q: Name Details:

600t: Title of work:

600z: General Sub-division:

610a: Corporate name:

610b: Subordinate unit:

610z: General Sub-division:

610y: Chronological Sub-division:

610x: Geographic Sub-division:

630a: Uniform Title:

630f: Date of work:

630z: General Sub-division:

630y: Chronological Sub-division:

630x: Geographic Sub-division:

650a: Topical Term:

650z: General Sub-division:

650y: Chronological sub-division:

650x: Geographic Sub-division:

651a: Geographic name:

651z: General sub-division:

651y: Chronological sub-division:

655a: Genre, form or physical characteristics:

655z: General sub-division:

655y: Chronological sub-division:

Εικόνα 16: Η τρίτη σελίδα, στην οποία εισάγονται οι πρόσθετες αναγραφές θέματος

⁵⁶ Ζωντανός, Κ. ([χ.χ.]). [Σημειώσεις για το μάθημα Καταλογογράφηση III]. [χ.τ.]: Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

6.5.Σημειώσεις, λέξεις-κλειδιά και μεταδεδομένα διαχείρισης

Σε πολλές περιπτώσεις, τα πεδία που αναλύθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, είτε δεν αρκούν για να περιγράψουν το έργο στο σύνολό του, είτε απαιτείται επιπλέον πληροφόρηση προκειμένου να σχηματίσει ο επισκέπτης της εγγραφής μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα. Η περιοχή των σημειώσεων επιτρέπει στο καταλογογράφο/τεκμηριωτή να συμπληρώσει αυτά τα “κενά” ή να προσθέσει μια σημαντική πληροφορία, αυξάνοντας έτσι την ανάκληση της εγγραφής (οι σημειώσεις είναι προσβάσιμο πεδίο), ενώ παρόμοιας χρησιμότητας είναι και το πεδίο με τις λέξεις-κλειδιά (“Keywords”), στο οποίο αναγράφονται λέξεις που προσεγγίζουν σε φυσική γλώσσα το θέμα, συμπληρώνοντας έτσι τις επικεφαλίδες της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου. Στην τέταρτη και τελευταία σελίδα του Invenio (Εικ 17), τα πεδία, με τα οποία ολοκληρώνεται η υποβολή της εγγραφής, είναι τα ακόλουθα:

- 500a: Notes: Σημειώσεις γενικού περιεχομένου, που ολοκληρώνουν τη τεκμηρίωση του έργου και αφορούν πληροφορίες τις οποίες ο καταλογογράφος κρίνει ότι πρέπει να αναφερθούν
- 653: Keywords: Λέξεις-κλειδιά που προσεγγίζουν σε ελεύθερο λεξιλόγιο το θέμα της φωτογραφίας, πχ “μακέτες” για τη περιγραφή φωτογραφίας που απεικονίζει μια σύνθεση από μακέτες, θεματικός όρος που δεν υφίσταται στον ηλεκτρονικό κατάλογο (OPAC) της Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.
- 506a: Access Restrictions: Διαχειριστικό πεδίο, που αφορά τη πρόσβαση ή απαγόρευση αυτής, και στη προκείμενη συλλογή επιλέχθηκε η “Ελεύθερη πρόσβαση”
- 540a: Use and reproduction terms: Πεδίο που σχετίζεται με τα πνευματικά δικαιώματα ενός έργου, και πιο συγκεκριμένα με

τους όρους χρήσης και αναπαραγωγής του, όπου στο “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου”, “Επιτρέπεται η χρήση”.

- 541a: Source of acquisition: Η πηγή από την οποία αποκτήθηκε το έργο, δηλαδή ο “Β. Δ. Κυριαζόπουλος”.
- 541c: Method of acquisition: Η μέθοδος απόκτησης, δηλαδή η αγορά ή δωρεά του έργου από τη πηγή του υποεδίου “α”, εν προκειμένω “Δωρεά”.
- 541f: Owner: Ο ιδιοκτήτης του έργου, έπειτα από τη παραχώρησή του αρχικού κατόχου, δηλαδή το “Ιστορικό Αρχείο Α.Π.Θ. - Κεντρική Βιβλιοθήκη – Δωρεά Κυριαζόπουλου”.

Archive Collections AUTH Submit New Record 1 2 3 page: 4 ΠΕΡΙΛΗΨΗ(2)

500a:Notes:

505a:Formatted Contents:

520:Summary:

653:Keywords:

510a:Citations-Name of Source:

506a:Access Restrictions:

540a:Use and reproduction terms:

541a:Source of acquisition:

541c:Method of acquisition:

541f:Owner:

544a:Location of other archival Materials:

Προηγούμενη σελίδα Αριθμός υποβολής(1): 1317522205_13220

Εικόνα 17: Η τέταρτη και τελευταία σελίδα καταλογογράφησης

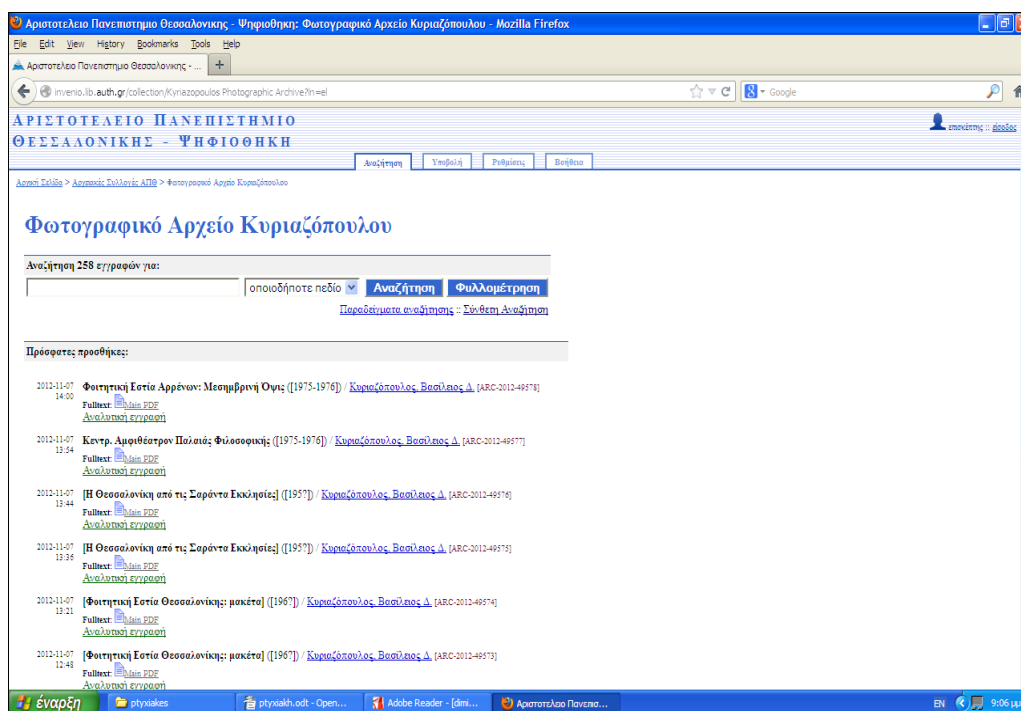
Το τέλος της διαδικασίας, έπειτα από προσεκτική συμπλήρωση όλων των σελίδων, σηματοδοτεί η επιλογή "finish submission", δηλαδή λήξη υποβολής, εντολή έπειτα από την οποία ο καταλογογράφος καλείται να "ενώσει" την εγγραφή με την αντίστοιχη φωτογραφία που περιγράφει (πεδίο 856). Το παράθυρο που εμφανίζεται σε αυτό το σημείο, επιτρέπει τη περιήγηση στο σύνολο των φακέλων του υπολογιστή, κι έτσι όταν βρεθεί το pdf, η διαδικασία ολοκληρώνεται με την εντολή "Submit", δηλαδή "Υπέβαλε". Με την εμφάνιση της εγγραφής στη διεπαφή του χρήστη, διαδικασία η οποία δεν διαρκεί παρά λίγα λεπτά, ο καταλογογράφος είναι σε θέση πλέον να κρίνει "εκ του αποτελέσματος", και να διορθώσει ή να συμπληρώσει κάτι, αν χρειάζεται, μέσω της επιλογής "Edit". Η δυνατότητα αυτή παρέχεται, όπως είναι φυσικό, μόνο στους χρήστες που έχουν πραγματοποιήσει εισαγωγή στη Ψηφιοθήκη, δηλαδή σε όσους έχουν προσωπικό κωδικό, ενώ ιδιαίτερης σημασίας είναι και η απεριόριστη χρήση της.

6.6. Η διεπαφή του χρήστη (user interface)

Ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που λαμβάνονται υπόψιν κατά την αξιολόγηση μιας βιβλιοθήκης ή μιας μεμονωμένης υπηρεσίας με διαδικτυακή παρουσία, είναι η διεπαφή του χρήστη, η "εικόνα" της (βιβλιοθήκης ή υπηρεσίας) δηλαδή, όπως την αντιλαμβάνεται ο χρήστης από την οθόνη του υπολογιστή του.

Επιλέγοντας το "Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου", ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή με ένα γνώριμο περιβάλλον εργασίας που επαναλαμβάνεται σε όλη τη Ψηφιοθήκη (Εικ. 18), με κεντρικά σημεία το πεδίο της αναζήτησης και τις δυνατότητες περιορισμού της (με προεπιλογή το "οποιοδήποτε πεδίο"), τα "κουμπιά" που πραγματοποιούν "Αναζήτηση" και "Φυλλομέτρηση" στη συλλογή, καθώς και τις επιλογές "Παραδείγματα αναζήτησης" και "Σύνθετη

αναζήτηση". Αμέσως παρακάτω, παρατίθεται η πρώτη δεκάδα των εγγραφών της συλλογής, με σειρά κατάταξης την ημερομηνία και την ώρα που υποβλήθηκαν (η τελευταία "Υποβολή" είναι η πρώτη φωτογραφία, κοκ), ενώ η επιλογή "περισσότερα" στο κάτω μέρος της σελίδας, οδηγεί στις επόμενες δέκα εγγραφές.

Εικόνα 18: Η διεπαφή του χρήστη για το "Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου"

Όπως είναι λογικό, η εν λόγω λίστα δεν περιέχει το σύνολο των μεταδεδομένων που υποβλήθηκαν κατά τη καταλογογράφηση και θεματική ευρετηρίαση της δωρεάς, παρά μόνο τα πεδία, που βοηθούν τον επισκέπτη να αποφασίσει αν ενδιαφέρεται για κάποιο τίτλο ή όχι. Πιο συγκεκριμένα, αναγράφονται τα πεδία του τίτλου (245a και b, αν υπάρχει υπότιτλος), η ημερομηνία έκδοσης (260c), η κύρια αναγραφή (100a), ο κωδικός αριθμός της εγγραφής (037a), το εικονίδιο "pdf", (ανοίγει απευθείας τη φωτογραφία) και τέλος, η επιλογή της "Αναλυτικής εγγραφής", με την οποία ο χρήστης οδηγείται στη βιβλιογραφική εγγραφή του έργου. Η τελευταία επιλογή (Πίν. 3) είναι

μία από τις σημαντικότερες της ευρύτερης διαδικασίας αναζήτησης, καθώς οι πληροφορίες που περιλαμβάνει “καθορίζουν” το ενδιαφέρον ή τη χρησιμότητα του πλήρους κειμένου (Εικ. 19) για το χρήστη, οδηγώντας στην ανάκτηση ή απόρριψή του.

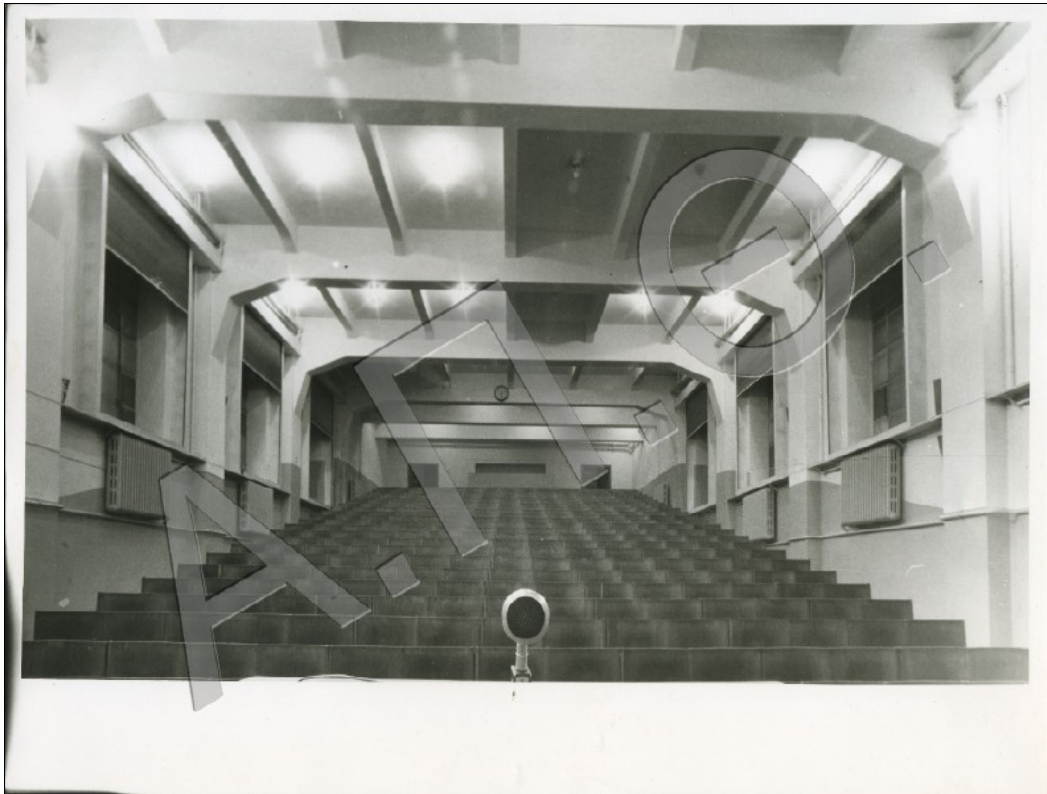
Τίτλος:	Κεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής Αμφιθέατρο στο παλιό κτίριο της Φιλοσοφικής
Συγγραφέας:	Κυριαζόπουλος, Βασίλειος Δ.
Φυσική περιγραφή:	φωτογραφία, 1 φωτ., ασπρ. 24,5 x 18 εκ.
Εκδότης:	Εμμανουήλ Σ. Στεφανίδης
Ημ/νία έκδοσης:	[1975-1976]
Τόπος έκδοσης:	Θεσσαλονίκη
Πλήρες Κείμενο:	Πλήρες Κείμενο: Main Pdf

Πίνακας 3: Η “Αναλυτική εγγραφή” φωτογραφίας από το “Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου”⁵⁷

Η παραπάνω περιγραφή, αν και ολοκληρωμένη, δεν περικλείει όλα τα μεταδεδομένα που υποβλήθηκαν για την εν λόγω εγγραφή, πχ, τα θέματα που χρησιμοποιήθηκαν για να αποδώσουν το περιεχόμενο της φωτογραφίας, κτλ. Το Invenio, παρ' όλα αυτά, υποστηρίζοντας πολλαπλά format (Βλ. Κεφ. 3.2.1), παρέχει τη δυνατότητα εμφάνισης του συνόλου των μεταδεδομένων μέσω της επιλογής “Εξαγωγή ως...” στη σελίδα της “Αναλυτικής εγγραφής”. Μεταξύ των διάφορων format που αναφέρονται, επιλέγεται η “MARC” μορφή ως η πιο αντιπροσωπευτική για βιβλιοθηκονομικές εργασίες, η οποία, για την εν λόγω φωτογραφία (Εικ. 19), διαμορφώνεται ως εξής:

⁵⁷ Ψηφιοθήκη - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Κεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/record/130620?ln=el> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

000130472 001__ 130472
 000130472 037__ \$\$aARC-2012-49475
 000130472 040__ \$\$aAUTH\$\$cAUTH\$\$d
 000130472 041__ \$\$agre
 000130472 084__ \$\$aKYR 17\$\$b
 000130472 100__ \$\$aΚυριαζόπουλος, Βασίλειος Δ.\$\$\$d\$\$e\$\$q
 000130472 245__ \$\$aΚεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής\$\$hφωτογραφία\$\$
 000130472 246__ \$\$aΑμφιθέατρο στο παλιό κτίριο της Φιλοσοφικής Σχολής\$\$b
 000130472 260__ \$\$aΘεσσαλονίκη\$\$bΕμμανουήλ Σ. Στεφανίδης\$\$c[1975-1976]
 000130472 300__ \$\$a1 φωτ.\$\$bασπρ.\$\$c24,5 x 18 εκ.\$\$\$f
 000130472 506__ \$\$aΕλεύθερη πρόσβαση.
 000130472 540__ \$\$aΕπιτρέπεται η εκτύπωση.
 000130472 541__ \$\$aΒ. Δ. Κυριαζόπουλος\$\$cΔωρεά\$\$fΚεντρική Βιβλιοθήκη -
 Δωρεά Κυριαζόπουλου
 000130472 610__ \$\$aΑριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.\$\$\$bΦιλοσοφική
 Σχολή\$\$x\$\$y\$\$z
 000130472 650__ \$\$aΑίθουσες διαλέξεων, συναυλιών, κλπ.\$\$\$d\$\$xΦωτογραφίες
 000130472 650__ \$\$aΑρχιτεκτονική θεάτρου
 000130472 651__ \$\$aΘεσσαλονίκη (Ελλάδα)\$\$xΚτίρια, κατασκευές, κλπ.\$\$\$y20ος
 αιώνας
 000130472 8564_
 \$\$uhttp://invenio.lib.auth.gr/record/130472/files/032.%CE%BA%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%B1%CE%BC%CF%86%CE%B9%CE%B8%CE%AD%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%BF_%CF%80%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%AC%CF%82_%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%BF%CF%83%CE%BF%CF%86%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82.pdf
 000130472 952__ \$\$aΙστορικό Αρχείο Α.Π.Θ.\$\$\$bGR H.A. AUTH.
 000130472 980__ \$\$aARC\$\$bArchive Collection
 000130472 980__ \$\$aKYRIAZOPOULOS
 000130472 990__ \$\$aneurotic.iren

Εικόνα 19: Το κεντρικό αμφιθέατρο της Παλιάς Φιλοσοφικής⁵⁸

⁵⁸ Ψηφιοθήκη - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Κεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/record/130620?ln=el> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αυξημένη χρήση του Διαδικτύου, οι τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών, η επανάσταση που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια στη πληροφορική και τις τηλεπικοινωνίες, αλλά και η ολοένα αυξανόμενη ανάγκη του ατόμου για πληροφόρηση, όλα τα παραπάνω αποτελούν παράγοντες που καθιστούν τον εκσυγχρονισμό των παραδοσιακών βιβλιοθηκονομικών εργασιών και υπηρεσιών πιο αναγκαίο από ποτέ. Αν στα παραπάνω προστεθούν ο κερδοσκοπικός χαρακτήρας της σύγχρονης πληροφόρησης, αλλά και η ανταγωνιστικότητα και επικινδυνότητα των μη αξιολογημένων πηγών του διαδικτύου, η εν λόγω επιτακτικότητα αυτόματα μετατρέπεται σε κοινωνική αναγκαιότητα, κάνοντας εργασίες ανάδειξης των θησαυρών που “κρύβονται” στα υπόγεια των βιβλιοθηκών, όπως το Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου”, απαραίτητο κομμάτι μιας βιβλιοθήκης του 21ου αιώνα.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΙΤΛΩΝ

1. Άγαλμα Παπαναστασίου
2. Άγ. Δημήτριος: το έμβλημα του Πρυτάνεως του Πανεπιστημ.
3. Αγρόκτημα Πανεπιστημίου: γαλακτοκομείο
4. Αγρόκτημα Πανεπιστημίου: δενδροκομείο
5. Αγρόκτημα Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: Κτίρια διαμονής φοιτητών
6. Αγρόκτημα Πανεπιστημίου: παστεριωτήρας γάλακτος
7. [Αγρόκτημα Πανεπιστημίου]: Πρόσθια όψη κεντρικού κτιρίου
8. Αγρόκτημα Πανεπιστημίου: συγκρότημα ζωοτεχνικού τμήματος
9. [Αίθουσα συνεδριάσεων]
10. Αιμοδοσία: Φοιτ. Εβδομάδα 1958
11. Αλέξανδρος Παπαναστασίου, Έργο Γιάννη Παππά: Στο βάθος το κτίριο της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης
12. Αμφιθέατρον Κτιρίου Διοικήσεως
13. Αμφιθέατρον Κτιρίου Διοικήσεως
14. Το αμφιθέατρον του Χημείου
15. Αμφιθέατρον Φυσικομαθηματικής Σχολής
16. [Η ανατολική όψη της Φυσικομαθηματικής Σχολής υπό ανέγερση]
17. Απόστολος Παύλος
18. [Από τον Όλυμπο]
19. Από τις φοιτητικές χορευτικές επιδείξεις
20. [Από τις φοιτητικές αθλητικές επιδείξεις]
21. [Από τις φοιτητικές αθλητικές επιδείξεις]
22. Αριστοτέλης
23. Αρχιμήδης
24. Αστεροσκοπείον
25. Αστεροσκοπείον
26. Το Αστεροσκοπείον: Εις το βάθος το Μετεωροσκοπείον

- 27.Ατομικός Αντιδραστήρ ΦΜ.Σ.
- 28.Ατομικός Αντιδραστήρ ΦΜ.Σ.
- 29.Αφίσσες κ Συνθήματα εν όψει των φοιτητικών Εκλογών
- 30.Αφίσσες κ Συνθήματα εν όψει φοιτητικών εκλογών
- 31.Αφίσσες Κτιρίου Θεολογικής Σχολής
- 32.Η Β.Δ. γωνία της Πανεπιστημιούπολεως: 1957;
- 33.Βενιζέλος και Παπαναστασίου: Εμπνευστής ο πρώτος και ιδρυτής ο δεύτερος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- 34.[Βιβλία που χάρισε ο Γιώργος Σεφέρης]
- 35.Βιβλιοθήκη: Αναγνωστήριον Ν. Πτέρυγος
- 36.Βιβλιοθήκη: Εσωτερικόν Χώλλ
- 37.Βιβλιοθήκη: Εσωτερικόν Χώλλ με τους Καταλόγους
- 38.Βιβλιοθήκη: Εσωτερικό χώλλ με τους καταλόγους
- 39.Βιβλιοθήκη: φοιτητικόν Αναγνωστήριον
- 40.Βιβλιοθήκη: φοιτητικόν Αναγνωστήριον
- 41.[Η βόρεια όψη της Γεωπονικής Σχολής]
- 42.[Βόρεια όψη του Μεγάρου των Φυσικών και Μαθηματικών Επιστημών]
- 43.Γαληνός: Έμλημα Οδοντιατρικής Σχολής
- 44.Γενική άποψη της Πανεπιστημιούπολης το 1960
- 45.Γενική Άποψις Π/μιουπόλεως
- 46.Γενική Άποψις Π/μιουπόλεως
- 47.[Γεωπονική Σχολή]
- 48.[Γεωπονική Σχολή]
- 49.[Γεωπονική Σχολή]
- 50.Γεωπονική Σχολή: Β. Όψις
- 51.Γεωπονική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 52.Γεωπονοδασολογική Σχολή
- 53.Η Γεωπονοδασολογική Σχολή
- 54.Γωνία του Μεγάρου της Φυσικομαθηματικής Σχολής
- 55.Δάδα από νόμισμα Αμφίπολης 5ου αι. π. Χ.
- 56.Δασαρχείο Πανεπιστημιακού Δάσους Ταξιάρχου Χαλκιδικής

- 57.Δάσος Περτουλίου: Πανεπιστημιακό κτίριο
- 58.Δήμητρα
- 59.[Διάδρομος νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ]
- 60.Δ. Όψις Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής
- 61.Δωμάτιον φοιτητού φοιτ. Εστ. Αρρένων
- 62.Εβδομάδα Φοιτητή 1959: υπαίθριο φοιτητικό γλέντι
- 63.[Εβδομάδα φοιτητή 1959: υπαίθριο φοιτητικό γλέντι]
- 64.Εβδομάδα Φοιτητή 1960: Τουρνουά σκακιού
- 65.Εβδομάδα Φοιτητή: Έκθεση του Βιβλίου
- 66.Εκκλησάκι στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ
- 67.Ένα από τα ηλεκτρονικά Μικροσκόπια του Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης SIEMENS ELMISCOPE 1 100 kv διακριτικής ικανότητας 6 Ångstrom
- 68.Εξωτερικός Διάδρομος Κτιρίου Νομικής Σχολής
- 69.[Επιστημονικό Κέντρο Ολύμπου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: κορυφή Αγ. Αντώνιος, υψόμετρο 2.820 μ.]
- 70.Επιστημονικών Κέντρον Ολύμπου Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης: Κορυφή Αγ. Αντώνιος Υψόμετρον 2.820 μ., Μάρτιος
- 71.Εργαστήριο Υδραυλικής
- 72.Έργον: Φοιτητική Εστία Θηλέων Θεσσαλονίκης 'Βασίλισσα Άννα Μαρία'
- 73.[Εσωτερική σκάλα στο Παλαιό κτίριο της Φιλοσοφικής]
- 74.[Ηλεκτρονικό μικροσκόπιο]
- 75.[Ηλεκτρονικό μικροσκόπιο]
- 76.Ηλεκτρονικών Μικροσκοπίων Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Siemens ELMISCOPE 1 100 kv, διακριτικής ικανότητας 6 ångstrom
- 77.Ηλεκτρονικός Εγκέφαλος Α.Π.Θ.
- 78.Ηλεκτρονικός Εγκέφαλος Α.Π.Θ.
- 79.[Θεατρική παράσταση]
- 80.Θέατρο Σπουδαστηρίου Νέας Ελλ. Φιλολογίας 'Θυσία του Αβραάμ': Θεσσαλονίκη, Ρωμαϊκή Ροτόντα Αγ. Γεωργίου

- 81.Θεμελίωση του Μεγάρου της Νομικής Σχολής Παν. Θ/νίκης από τον Κ. Καραμανλή [sic]
- 82.Θεολογική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 83.Θεολογικόν Οικοτροφείον Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Αγίας Θεοδώρας
- 84.Θεόφραστος
- 85.Θεσσαλονίκη: Αγία Αικατερίνη (13ος αι. μ. Χ.)
- 86.Θεσσαλονίκη, Άγιος Παντελεήμων (13ος αι. μ.Χ.): Στο βάθος αριστερά η Ροτόντα του Αγ. Γεωργίου (3αι. μ.Χ.)
- 87.[Η Θεσσαλονίκη από τις Σαράντα Εκκλησίες]
- 88.[Η Θεσσαλονίκη από τις Σαράντα Εκκλησίες]
- 89.Θεσσαλονίκη: Από τις φοιτητικές αθλητικές επιδείξεις
- 90.Θεσσαλονίκη: Ένα τμήμα από τα τείχη
- 91.Θεσσαλονίκη: Η θριαμβική αψίδα του Γαλερίου
- 92.Θεσσαλονίκη, Καυταντζόγλειο Στάδιο: Από τις φοιτητικές αθλητικές επιδείξεις
- 93.Θεσσαλονίκη: Μωσαϊκό του 10 αι. μ. Χ. από τον τρούλο της Αγίας Σοφίας
- 94.Θεσσαλονίκη: Μωσαϊκό του τρούλου της Ροτόντας (6ος αι. μ.Χ.)
- 95.Θεσσαλονίκη: Ο φοιτητικός έρανος 'Παρέλαση των πενηντάλεπτων'
- 96.[Ιατρική Σχολή]
- 97.Ιατρική Σχολή: Β. Όψις
- 98.Ιατρική Σχολή: Β. Όψις
- 99.[Ιατρική Σχολή: βόρεια όψη]
- 100.[Ιατρική Σχολή: βόρεια όψη]
- 101.Ιατρική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 102.Ιατρική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 103.Ιπποκράτης
- 104.Καυταντζόγλειον Στάδιον
- 105.Καυταντζόγλειον: Τμήμα Προσόψεως

- 106.Κεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής
- 107.Κεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής
- 108.[Η κεντρική είσοδος της Φυσικομαθηματικής Σχολής]
- 109.[Η κεντρική είσοδος της Φυσικομαθηματικής Σχολής]
- 110.[Η κεντρική είσοδος της Φυσικομαθηματικής Σχολής]
- 111.[Η κεντρική είσοδος της Φυσικομαθηματικής Σχολής]
- 112.Η κεντρική είσοδος του Μεγάρου των Εργαστηρίων κ.λ.π. της Φυσικομαθηματικής
- 113.[Η κεντρική είσοδος του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ]
- 114.Η κεντρική είσοδος του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής
- 115.[Το κλίμα της Ελλάδας από την Ελληνική Μυθολογία: τοιχογραφία]
- 116.Κολυμβητήριο
- 117.[Κτηνιατρική Σχολή]
- 118.Κτηνιατρική Σχολή: Ακτινολογικό Τμήμα Χειρουργικής Κλινικής
- 119.Κτηνιατρική Σχολή: Β. Όψις
- 120.Κτηνιατρική Σχολή: κεντρική αυλή
- 121.[Κτηνιατρική Σχολή: κεντρική αυλή]
- 122.Κτηνιατρική Σχολή: κλινικαί ζώων
- 123.Κτηνιατρική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 124.Κτίριον Διοικήσεως: Α. Όψις
- 125.Κτίριον Διοικήσεως: Α. Όψις
- 126.Κτίριον Διοικήσεως: Δυτική Όψις
- 127.Λεξικόν του Φωτίου: Χειρόγραφον αρ. 95 Μονής Οσίου Νικάνορος Ζάβορδας Δ. Μακεδονίας
- 128.[Λεπτομέρεια από την Αίθουσα Συνεδριάσεων της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου]
- 129.[Λεπτομέρεια τάπητα]
- 130.Λ. Πύργος Θ/νίκης 1969
- 131.Μακέττες Έδρας Μορφολογίας Ρυθμολογίας

- 132.[Μελέτη και πειράματα σε εργαστήριο: επιστήμονας στο μικροσκόπιο]
- 133.Μερική άποψις εγκαταστάσεων παραθερισμού φοιτητών Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εις πευκόφυτον ακτήν Καλάνδρας Χαλκιδικής
- 134.Μερική άποψη της πανεπιστημιούπολης το 1965
- 135.Μετεωρολογικός Σταθμός
- 136.[Ο Μετεωρολογικός Σταθμός]
- 137.[Ο Μετεωρολογικός Σταθμός υπό ανέγερση]
- 138.[Μετεωροσκοπείο]
- 139.[Μετεωροσκοπείον: μεταλλική επιγραφή]
- 140.Μετεωροσκοπείον: Όψις από το Αστεροσκοπείον
- 141.Μια γωνιά του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Αρχιτεκτ. Δ. Πικιώνης)
- 142.Μονόκλινον δωμάτιον Φοιτητικής Εστίας Θ/νίκης του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος
- 143.Νομική Σχολή: Β. Δ. Όψις
- 144.Νομική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 145.Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, Ακτινολογικό Τμήμα: Αγγειογράφος τύπου Elena-Schölander με δυνατότητα σύγχρονης λήψης σε δύο επίπεδα
- 146.Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, Ακτινολογικό Τμήμα: Μονάδα 'βόμβα' τηλεθεραπείας κοβαλτίου-60
- 147.Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, Ακτινολογικό Τμήμα: Σπινθηρογράφος Τύπου Siemens Scintimat
- 148.[Το Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ: στο βάθος το Πολυτεχνείο]
- 149.[Νέα Κρήνη: οικισμός υπό ανέγερση]
- 150.[Ξύλινη πόρτα]
- 151.Οίκος φοιτητού, οίκος φοιτήτριας, φοιτητική λέσχη: πρόπλασμα αρχιτεκτ. μελέτης Δαμπαρλιάγκα-Σάλτου
- 152.Παλαί ντε Σπόρ
- 153.Παλαί ντε Σπόρ: Τμήμα προσόψεως

- 154.Πανεπιστημιακό Μετεωροσκοπείο Κορυφής Ολύμπου: οι μετεωρολογικοί πυλώνες
- 155.[Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο ΙΚΑ: πτέρυγα]
- 156.[Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: λογότυπο]
- 157.Το Πανεπιστήμιον, η πόλις και ο Θερμαϊκός
- 158.Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης: ο ηλιογράφος από το δώμα του Μετεωροσκοπείου 1960
- 159.[Η Πανεπιστημιούπολη, η πόλη και ο Θερμαϊκός: αεροφωτογραφία]
- 160.[Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης]
- 161.[Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης]
- 162.[Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης]
- 163.[Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης]
- 164.[Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης]
- 165.Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης 1960
- 166.Πανεπιστημιούπολη Θεσσαλονίκης: Αγώνες σε μία από τις λεκάνες των κολυμβητηρίων
- 167.[Η Πανεπιστημιούπολη και η πόλη: αεροφωτογραφία]
- 168.[Η Πανεπιστημιούπολη το 1960: αεροφωτογραφία]
- 169.Παν/πολις Θεσσαλονίκης: το Μετεωροσκοπείον γιατί
- 170.[Παραδοσιακοί χοροί από τις φοιτητικές επιδείξεις]
- 171.Παρέλαση φοιτητριών
- 172.Πέλλα: ιωνική κολόνα από περιστύλιο αυλής σπιτιού (Γύρω στα 300 π.χ.)
- 173.Πέλλα, κυνήγι λιονταριού. Μέγας Αλέξανδρος και Κρατερός: ψηφιδωτό δάπεδο. Γύρω στα 300 π. Χ.
- 174.Περτούλι ;
- 175.Περτούλι ;
- 176.Περτούλι ;
- 177.Περτούλι Πίνδου: Εσωτερικό Οίκου Φοιτητή στο Πανεπιστημιακό δάσος
- 178.[Περτούλι: τζάκι οικίας φοιτητή]

- 179.[Πίνακας ηλεκτροδότησης]
- 180.Πολυτεχνική Σχολή
- 181.Πολυτεχνική Σχολή: Ν. Δ. Όψις
- 182.[Η Πολυτεχνική Σχολή υπό ανέγερση]
- 183.[Η Πολυτεχνική Σχολή υπό ανέγερση]
- 184.[Η Πολυτεχνική Σχολή υπό ανέγερση]
- 185.[Η Πολυτεχνική Σχολή υπό ανέγερση]
- 186.[Η Πολυτεχνική Σχολή υπό ανέγερση]
- 187.[Η Πολυτεχνική Σχολή υπό ανέγερση: λήψεις από δύο κατευθύνσεις]
- 188.Πριν από την πανεπιστημιούπολη
- 189.[Πριν από την πανεπιστημιούπολη]
- 190.[Πριν από την πανεπιστημιούπολη]
- 191.[Πριν από την πανεπιστημιούπολη]
- 192.[Σκαπτικές εργασίες στον Όλυμπο]
- 193.Συνθήματα γραμμένα στο δάπεδο του εξωτερικού διαδρόμου της Νομικής Σχολής
- 194.Στήλη Πεσόντων φοιτητών
- 195.Το συγκρότημα των κλινικών της Κτηνιατρικής Σχολής
- 196.Σύμβολα Ασκληπιού
- 197.Συσκευαί Αιθούσης Ατομικού Αντιδραστήρος
- 198.Συσκευαί Αιθούσης Πυρηνικού Αντιδραστήρος
- 199.[Σχέδιο της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης (αρχιτέκτων Ε. Κακούρης)]
- 200.Τετράδραχμο Αλεξάνδρου του Μεγάλου
- 201.Τηλεσκόπιον Αστεροσκοπείου
- 202.Τιμητικό ψήφισμα οργάνωσης νέων της Θεσσαλονίκης, πρώτος π.Χ. αι.
- 203.Τοιχογραφία παλαιοχριστιανικού τάφου περιοχής Πανεπιστημιούπολης (Σ. Πελεκανίδης)
- 204.Τμήμα του Συγκροτήματος της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- 205.Φιλοσοφική Σχολή: Α. Όψις
- 206.Φιλοσοφική Σχολή: Α. Όψις από κτίριον Θεολογικής
- 207.Φοιτητικαί Εστίαί Θηλέων
- 208.Φοιτητικαί Εστίαί Θηλέων
- 209.Φοιτητική Εστία Αρρένων
- 210.[Φοιτητική Εστία αρρένων: δωμάτιο]
- 211.Φοιτητική Εστία Αρρένων: Μεσημβρινή Όψις
- 212.[Φοιτητική Εστία Θεσσαλονίκης: μακέτα]
- 213.[Φοιτητική Εστία Θεσσαλονίκης: μακέτα]
- 214.Φοιτητική Εστία Θηλέων
- 215.Φοιτητική Λέσχη: Δ. Όψις (Νυχτερινή Λήψις)
- 216.Φοιτητική Λέσχη: Δυτική Όψις (Νυχτερινή Φωτογράφισις)
- 217.Φοιτητική Λέσχη: Εσωτερικόν Χώλλ
- 218.Φοιτητική Λέσχη: Τραπεζαρία φοιτητών
- 219.Φοιτητική Λέσχη: Τραπεζαρία φοιτητών
- 220.Φοιτητική Λέσχη: Τραπεζαρία φοιτητών
- 221.[Φοιτητική παρέλαση]
- 222.Φοιτητικό Αναγνωστήριο 'Ελλ. Ιδρύματος Εξυπηρετήσεως Πανεπιστημίων'
- 223.Φοιτητικό Εντευκτήριο Επιτροπής 'Ελλ. Ιδρύματος Εξυπηρετήσεως Πανεπιστημίων'
- 224.Φοιτητικό Θέατρο 1961: Γκολντόνι, Περίεργες Γυναίκες
- 225.Φοιτητικό Θέατρο 1961: Περίεργες Γυναίκες του Goldoni
- 226.Φοιτητικό Θέατρο Θεσσαλονίκης: Μολιέρου 'Γιατρός με το Στανιό'
- 227.Φουαγέ Αμφιθεάτρου Κτιρίου Διοικήσεως
- 228.[Φυσικομαθηματική Σχολή]
- 229.[Φυσικομαθηματική Σχολή]
- 230.[Φυσικομαθηματική Σχολή]
- 231.[Φυσικομαθηματική Σχολή]
- 232.[Φυσικομαθηματική Σχολή]
- 233.[Η Φυσικομαθηματική Σχολή από το Χημείο]

- 234.[Η Φυσικομαθηματική Σχολή από το Χημείο]
- 235.Φυσικομαθηματική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 236.Φυσικομαθηματική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 237.Φυσικομαθηματική Σχολή: Μεσημβρινή Όψις
- 238.[Φυσικομαθηματική Σχολή: πανοραμική λήψη]
- 239.[Η Φυσικομαθηματική Σχολή υπό ανέγερση]
- 240.[Η Φυσικομαθηματική Σχολή υπό ανέγερση]
- 241.[Η Φυσικομαθηματική Σχολή υπό ανέγερση]
- 242.[Η Φυσικομαθηματική Σχολή υπό ανέγερση]
- 243.[Το Χημείο γιαπί: στο βάθος η πόλη και ο Θερμαϊκός]
- 244.Χημείο: Δυτική Όψις
- 245.[Χημείο: κεντρική είσοδος]
- 246.Χημείον: Δυτική Όψις
- 247.[Χορευτική φιγούρα από τις φοιτητικές επιδείξεις]
- 248.[Χορευτική φιγούρα φοιτητών]
- 249.Η χορωδία του Πανεπιστημιακού Μουσικού Τμήματος στη
Ροτόντα Αγίου Γεωργίου Θεσσαλονίκης
- 250.Χρυσόν νόμισμα εποχής Λέοντος Α' 457-473 μ.Χ.
- 251.[Χρυσό νόμισμα εποχής Λέοντος Α' 457-473 μ.Χ.]
- 252.[Χτίστες σε σκαλωσιά(γιαπί)]
- 253.Χωλλ Εισόδου Ν. Φιλοσοφικής
- 254.Χώλλ Εισόδου φοιτ. Εστίας Αρρένων
- 255.Χωλλ Εισόδου φοιτ. Εστίας Αρρένων
- 256.Χώλλ Ισογείου Φιλοσοφικής Σχ.
- 257.Χώλλ Ισογείου Φιλοσοφικής Σχ.
- 258.Το χωριό Περτούλι της Πίνδου

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ⁵⁹

P

PET (Τομογραφία)

Βλέπε

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

A

Αγαθοεργίες

Βλέπε

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΕΣ

ΑΓΑΛΜΑΤΑ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΙΑΤΡΙΚΗ)

Αγία Αικατερίνη (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΕΛΛΑΔΑ)**

Αγία Σοφία (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΟΦΙΑΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΕΛΛΑΔΑ)**

Άγιος Γεώργιος (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Άγιος Παντελεήμων (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝΑ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΕΛΛΑΔΑ)**

Αγωγή, Φυσική

⁵⁹ Η υποδιαίρεση “-Φωτογραφίες”, η οποία χρησιμοποιήθηκε στο μεγαλύτερο ποσοστό των θεμάτων του παρόντος καταλόγου, κρίνεται περιττό να επαναλαμβάνεται συνεχώς κι έτσι παραλείπεται, καθώς περιγράφει το σύνολο της συλλογής.

Βλέπε

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ, ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ, ΚΛΠ.

ΑΙΜΟΔΟΤΕΣ

Αιμοφόρα αγγεία – Ακτινογραφία

Βλέπε

ΑΓΓΕΙΟΓΡΑΦΙΑ (ΙΑΤΡΙΚΗ)

Αθλητική αγωγή

Βλέπε

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

Ακτιβισμός, Φοιτητικός

Βλέπε

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ, ΙΑΤΡΙΚΗ – ΟΡΓΑΝΑ

Ακτινολογία, Κτηνιατρική

Βλέπε

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΜΕΛΑΘΡΟ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Αλέξανδρος, ο Μακεδών, 356-323 π.Χ.

Βλέπε

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Ο ΜΕΓΑΣ, 356-323 π.Χ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Ο ΜΕΓΑΣ, 356-323 π.Χ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. ΑΧΕΠΑ

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Γ. Π.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΧΕΠΑ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Γ. Π.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΧΕΠΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ -- ΔΙΟΙΚΗΣΗ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ
ΣΧΟΛΗ**

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ιατρική Σχολή

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ

ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ — ΙΣΤΟΡΙΑ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Κτηνιατρική Σχολή

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΜΕΤΕΩΡΟΣΚΟΠΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΛΑΝΔΡΑΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Πανεπιστημιακό

Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Γ. Π.

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΧΕΠΑ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης. Πολυτεχνείο

Βλέπε

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ --
ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ**

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Σχολή Θεολογίας

Βλέπε

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Σχολή Γεωτεχνικών
επιστημών

Βλέπε

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΣΧΟΛΗ
ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ. ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΛΟΓΙΑΣ. ΤΟΜΕΑΣ
ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΙΑΤΡΙΚΗΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΙΚΗΣ**

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ
ΧΗΜΕΙΑΣ**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ -- ΦΟΙΤΗΤΕΣ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ
ΕΣΤΙΕΣ**

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΧΩΡΩΔΙΑ
ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΝΤΑΚΑ**

Αρχαία γλυπτική

Βλέπε

ΓΛΥΠΤΙΚΗ, ΑΡΧΑΙΑ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αρχιτεκτονική – Διακόσμηση και διακοσμητικά

Βλέπε

**ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΠΕΛΛΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ**

Αρχιτεκτονική διακόσμηση και διακοσμητικά

Βλέπε

**ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ**

Αρχιτεκτονική μηχανική

Βλέπε

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

**ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΝΕΩΤΕΡΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΝΕΩΤΕΡΗ -- ΣΧΕΔΙΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ**

Αρχιτεκτονική, Παραδοσιακή

Βλέπε

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Άσκηση, Φυσική

Βλέπε

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

Αστεροσκοπείο Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ

ΑΦΙΣΕΣ – 20ος ΑΙΩΝΑΣ

Αψίδα

Βλέπε

ΑΨΙΔΕΣ

ΑΨΙΔΑ ΓΑΛΕΡΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

ΑΨΙΔΕΣ

Β

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ., 1864-1936

ΒΙΒΛΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ -- ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ – ΕΛΛΑΔΑ

Βιβλιοθήκες – Κτίρια

Βλέπε

ΚΤΙΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ

Βιβλιοθήκη, Κτίριο

Βλέπε

ΚΤΙΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Βυζαντινά ψηφιδωτά

Βλέπε

ΨΗΦΙΔΩΤΑ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ

Βυζαντινή αρχιτεκτονική

Βλέπε

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

Γ

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ -- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑ — ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Γαλακτοκομία – Συσκευές και προμήθειες

Βλέπε

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑ — ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Γαλακτοκομικά μηχανήματα

Βλέπε

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑ — ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Γαλερίου Αψίδα (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

ΑΨΙΔΑ ΓΑΛΕΡΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

ΓΛΥΠΤΙΚΗ, ΑΡΧΑΙΑ

ΓΛΥΠΤΙΚΗ, ΡΩΜΑΪΚΗ

ΓΛΥΠΤΙΚΗ, ΣΥΓΧΡΟΝΗ — 20ος ΑΙΩΝΑΣ

ΓΡΕΒΕΝΑ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γρεβενά (Ελλάδα) – Όσιος Νικάνορας (Μοναστήρι)

Βλέπε

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ (ΓΡΕΒΕΝΑ, ΕΛΛΑΔΑ)

Δ

Δ.Ε.Θ.

Βλέπε

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ — ΗΠΕΙΡΟΣ

ΔΑΣΗ ΚΑΙ ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ – ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ (ΝΟΜΟΣ)

ΔΕΘ

Βλέπε

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ -- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

Διαδηλώσεις, Φοιτητικές

Βλέπε

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Βλέπε επίσης

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ

Βλέπε επίσης

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ --

ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Διακόσμηση τοίχων

Βλέπε

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

Διακοσμητικά

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ

Διακοσμητικά σχέδια

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ

Διακοσμητική τέχνη

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δυναμικό, Ηλεκτρικό

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ

Δωρητές, Αίμα

Βλέπε

ΑΙΜΟΔΟΤΕΣ

Ε

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Εκκλησία, Αρχιτεκτονική της

Βλέπε

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ – ΕΛΛΑΔΑ -- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΛΛΑΔΑ – ΕΠΕΤΕΙΟΙ

ΕΛΛΑΔΑ – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ – 20ος ΑΙΩΝΑΣ

Ελληνικός δημοτικός χορός

Βλέπε

ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΜΒΛΗΜΑΤΑ – ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Έρανοι

Βλέπε

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΕΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ -- ΕΛΛΑΔΑ -- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Εσωτερική αρχιτεκτονική

Βλέπε

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Εσωτερική διακόσμηση

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Εσωτερικοί χώροι (Αρχιτεκτονική)

Βλέπε

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Εσωτερικοί χώροι (Διακόσμηση)

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Z

Ζωγραφική, Διακοσμητική

Βλέπε

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

Η

Ηγέτες κρατών

Βλέπε

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ηλεκτρική παροχή ισχύος

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ηλεκτρικό δυναμικό

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ

Ηλεκτρονικές συσκευές

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ

Ηλεκτρονική -- Εξοπλισμός και συσκευές

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΑ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ

ΗΛΙΑΚΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ – ΜΕΤΡΗΣΗ

Θ

Θέατρα – Κατασκευή

Βλέπε

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

Θέατρα διαλέξεων

Βλέπε

ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ, ΣΥΝΑΥΛΙΩΝ, ΚΛΠ.

ΘΕΑΤΡΟ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Θέατρο – Κατασκευή

Βλέπε

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΘΕΜΕΛΙΩΣΕΙΣ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Θεραπεία με ακτινοβολία

Βλέπε

ΑΚΤΙΝΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ, ΡΩΜΑΪΚΕΣ

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ —
20ος ΑΙΩΝΑΣ**

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΚΤΙΡΙΑ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ, ΚΛΠ. --
19ος ΑΙΩΝΑΣ**

**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΚΤΙΡΙΑ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ, ΚΛΠ. --
20ος ΑΙΩΝΑΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ (ΕΛΛΑΔΑ) -- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ -- 20ος ΑΙΩΝΑΣ

Ι

Ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης

Βλέπε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ

Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Βλέπε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ (ΓΡΕΒΕΝΑ, ΕΛΛΑΔΑ)

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΗΜΩΝΑ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΕΛΛΑΔΑ)**

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΟΦΙΑΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΕΛΛΑΔΑ)**

Κ

Καμάρα (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

ΑΨΙΔΑ ΓΑΛΕΡΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, 1907-1998

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ (ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Κατασκευή

Βλέπε

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ – ΙΣΤΟΡΙΑ -- 20ος ΑΙΩΝΑΣ

Κατασκήνωση Καλάνδρας Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΛΑΝΔΡΑΣ

Καυτανζόγλειο Στάδιο (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΥΤΑΝΖΟΓΛΕΙΟ ΣΤΑΔΙΟ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,

ΕΛΛΑΔΑ)

Κεντρική Βιβλιοθήκη Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κολέγια

Βλέπε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ

Κολεγιακά κτίρια

Βλέπε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΚΡΑΤΕΡΟΣ, Ο ΜΑΚΕΔΟΝΑΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ

Κτηνιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ — ΟΡΓΑΝΑ

ΚΤΙΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

ΚΤΙΡΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ — ΣΧΕΔΙΑ

Κτίρια – Σχεδιασμός και κατασκευή

Βλέπε

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

Λ

Λαϊκή αρχιτεκτονική

Βλέπε

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Κτίρια, Σχολικά

Βλέπε

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΛΕΥΚΟΣ ΠΥΡΓΟΣ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Μ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ — ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

Μέγας Αλέξανδρος 356-323 π.Χ.

Βλέπε

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Ο ΜΕΓΑΣ, 356-323 π.Χ.

Μέγας Φώτιος, Άγιος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, 820-891

Βλέπε

**ΦΩΤΙΟΣ Ι, ΑΓΙΟΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, 820-891**

Μεταλυκειακά ιδρύματα

Βλέπε

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ
ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

Μετεωρολογικές παρατηρήσεις

Βλέπε

**ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ – ΕΛΛΑΔΑ**

Μετεωροσκοπείο Α.Π.Θ.

Βλέπε

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.
ΜΕΤΕΩΡΟΣΚΟΠΕΙΟ**

Μητρόπολη Θεσσαλονίκης (Ελλάδα)

Βλέπε

**ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ -- ΙΕΡΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Μηχανική, Αρχιτεκτονική

Βλέπε

**ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ
ΜΝΗΜΕΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

N

**ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ, ΑΡΧΑΙΑ -- ΕΛΛΑΔΑ
ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ – ΕΛΛΑΔΑ**

Νοσοκομεία – Κατασκευή

Βλέπε

**ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ — ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ**

Νοσοκομεία – Σχεδιασμός και κατασκευή

Βλέπε

**ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ — ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ**

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ — ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Ο

Οθωμανική αρχιτεκτονική

Βλέπε

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

Βλέπε επίσης

ΠΟΡΤΕΣ

ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΑ -- ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΟΛΥΜΠΟΣ, ΒΟΥΝΟ (ΕΛΛΑΔΑ)

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Όρος Όλυμπος (Ελλάδα)

Βλέπε

ΟΛΥΜΠΟΣ, ΒΟΥΝΟ (ΕΛΛΑΔΑ)

Π

Παλαί ντε Σπόρ (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΜΕΛΑΘΡΟ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,
ΕΛΛΑΔΑ)**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ — ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ

ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΚΑΙ ΚΟΛΕΓΙΑ — ΕΡΕΥΝΑ

Πανεπιστήμια και κολέγια – Κτίρια

Βλέπε

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

Βλέπε επίσης **ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ — ΗΠΕΙΡΟΣ

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, 1876-1936

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ — ΕΛΛΑΔΑ — ΠΙΝΔΟΣ,

ΟΡΟΣΕΙΡΕΣ

Παρατηρήσεις, Μετεωρολογικές

Βλέπε

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΠΑΡΕΛΑΣΕΙΣ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Παροχή ισχύος, Ηλεκτρική

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Πειραματικό Σχολείο Α.Π.Θ

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΠΕΡΤΟΥΛΙ, ΒΟΥΝΟ (ΕΛΛΑΔΑ)

Πινακίδες

Βλέπε

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

ΠΙΣΙΝΕΣ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πολυτεχνική Σχολή Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΠΟΡΤΕΣ

Βλέπε επίσης

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ

Πρόεδροι κυβέρνησης

Βλέπε

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΙ

Πρυτανεία Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ --

ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ — ΟΡΓΑΝΑ

ΠΥΡΗΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΤΗΡΕΣ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ρ

Ραδιοϊσοτοπική τομογραφία

Βλέπε

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Ρεύμα, Ηλεκτρικό

Βλέπε

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ

Ροτόντα (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Ροτόντα Αγίου Γεωργίου (Θεσσαλονίκη, Ελλάδα)

Βλέπε

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

Ρωμαϊκή γλυπτική

Βλέπε

ΓΛΥΠΤΙΚΗ, ΡΩΜΑΪΚΗ

Σ

ΣΕΦΕΡΗΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ, 1900-1971 – ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Σήμανση

Βλέπε

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

ΣΚΑΚΙ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΣΚΑΛΕΣ

Σκαλιά

Βλέπε

ΣΚΑΛΕΣ

Σκαλοπάτια

Βλέπε

ΣΚΑΛΕΣ

Σπινθηρογράφημα, Τομογραφικό

Βλέπε

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

ΣΤΑΔΙΑ – ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Σχέδια, Διακοσμητικά

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ

Σχολεία – Αρχιτεκτονική

Βλέπε

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

ΣΧΟΛΕΙΑ – ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ

Βλέπε επίσης **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΚΤΙΡΙΑ**

Τ

Ταμπέλες

Βλέπε

ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ

ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ (ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ, ΕΛΛΑΔΑ)

ΤΑΦΟΙ – ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΤΕΙΧΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ

ΤΕΧΝΗ, ΑΡΧΑΙΑ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΠΕΛΛΑ

ΤΕΧΝΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ -- ΕΛΛΑΔΑ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τέχνη, Διακοσμητική

Βλέπε

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ

ΤΗΛΕΣΚΟΠΗΣΗ — ΟΡΓΑΝΑ

ΤΖΑΚΙΑ

Τμήμα Γεωπονίας Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

Τμήμα Δασολογίας και φυσικού περιβάλλοντος

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Τμήμα Ιατρικής Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

Τμήμα Κτηνιατρικής Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ

Τμήμα Νομικής Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

Τμήμα Χημείας Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. ΤΜΗΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

Βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ**

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ — ΕΛΛΑΔΑ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

-- 20ος ΑΙΩΝΑΣ

Τοιχογραφίες

Βλέπε

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων

Βλέπε

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Τομογραφία, Ραδιοϊσοτοπική

Βλέπε

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Τοπική αρχιτεκτονική

Βλέπε

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Υ

Υπολογιστική τομογραφία εκπομπής

Βλέπε

ΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ ΕΚΠΟΜΠΗΣ

Υφάνσεις

Βλέπε

ΥΦΑΝΤΑ — ΘΕΜΑΤΑ, ΜΟΤΙΒΑ

ΥΦΑΝΤΑ — ΘΕΜΑΤΑ, ΜΟΤΙΒΑ

Φ

Φ.Α.

Βλέπε

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΕΣ

Φιλοσοφική σχολή Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΦΟΙΤΗΤΕΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Φοιτητές – Κοινωνικοοικονομική κατάσταση

Βλέπε

ΦΟΙΤΗΤΕΣ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

**ΦΟΙΤΗΤΕΣ – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ -- ΕΛΛΑΔΑ –
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

ΦΟΙΤΗΤΕΣ -- ΕΛΛΑΔΑ -- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Φοιτητικές εστίες Α.Π.Θ

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ

Φοιτητική διαδήλωση

Βλέπε

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Φοιτητική Λέσχη Α.Π.Θ

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

Φοιτητικός ακτιβισμός

Βλέπε

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

Φυσική άσκηση

Βλέπε

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ

Φυσικομαθηματική σχολή Α.Π.Θ.

Βλέπε

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΦΩΤΙΟΣ Ι, ΑΓΙΟΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, 820-891

Φώτιος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, 820-891

Βλέπε

ΦΩΤΙΟΣ Ι, ΑΓΙΟΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, 820-891

Χ

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ — 9ος ΑΙΩΝΑΣ

Χορευτική τέχνη

Βλέπε

ΧΟΡΟΣ

Χοροί

Βλέπε

ΧΟΡΟΣ

ΧΟΡΟΣ

ΧΟΡΩΔΙΕΣ (ΜΟΥΣΙΚΗ) -- ΕΛΛΑΔΑ --ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΧΩΡΙΑ – ΕΛΛΑΔΑ

ΧΩΡΙΑ — ΕΛΛΑΔΑ — ΠΙΝΔΟΣ

Ψ

ΨΗΦΙΔΩΤΑ, ΑΡΧΑΙΑ

ΨΗΦΙΔΩΤΑ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ

Ω

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Adobe Acrobat, ([χ.χ.]). *Products*. Διαθέσιμο σε: <http://www.adobe.com/products/acrobatpro.html> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

AUTH Library OPAC, ([χ.χ.]). [*Αναζήτηση για Κυριαζόπουλος, Βασίλειος*]. Διαθέσιμο σε: <http://ipac.lib.auth.gr/> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Cern, ([χ.χ.]). *Accelerating science*. Διαθέσιμο σε: <http://home.web.cern.ch/> (Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου, 2013).

Enser, P. (2007). Facing the reality of semantic image retrieval. *Journal of Documentation* 63, (4). Διαθέσιμο σε: <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1616204&show=html> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου 2012).

Hardware info & Testing, ([χ.χ.]). *Epson Perfection V100 Photo*. Διαθέσιμο σε: http://www.pc-facile.com/hardware/scanner/epson_perfection_v100_photo/103.htm (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Invenio, ([χ.χ.]). *About Invenio*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio-software.org/> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Invenio, ([χ.χ.]). *General/Features*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio-software.org/wiki/General/Features> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Irfanview, ([χ.χ.]). *Official Homepage*. Διαθέσιμο σε: <http://www.irfanview.com/> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Library of Congress, ([χ.χ.]). *Classification Web*. Διαθέσιμο σε: <http://classificationweb.net/Menu/index.html> (Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2012).

PhotoWatermark Professional, (2006). [*Version 6.1.3.5*]. Διαθέσιμο σε:
http://www.photowatermark.com/index.php?option=com_content&task=view&id=138&Itemid=66 (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Victoria. Parliament. Scrutiny of Acts and Regulations Committee, (2005). *Inquiry into Electronic Democracy: final report*. Διαθέσιμο σε:
<http://www.mmv.vic.gov.au/Assets/576/1/eDemocracyReport.pdf>
(Ανακτήθηκε 9 Δεκεμβρίου, 2012).

Wikipedia, ([χ.χ.]). *Jasc Software*. Διαθέσιμο σε:
http://en.wikipedia.org/wiki/Jasc_Software (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

WorldCat Identities, ([χ.χ.]). *Kyriazopoulos, Vasileios Demetriou 1903*. Διαθέσιμο σε: <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n80-56621> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ([χ.χ.]). *Τμήμα Γεωλογίας*. Διαθέσιμο σε: http://www.geo.auth.gr/gr_undergrad_teach.htm
(Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ([χ.χ.]). *Ψηφιοθήκη*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/?ln=el> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, (2012). *"100 Χρόνια από την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912-2012)"*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/news-section/1-library-news/443-100xroniathessaloniki> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, (2012). *"100 Χρόνια από την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912-2012)"*. Διαθέσιμο σε:
<http://www.lib.auth.gr/images/stories/DELTIOTYPOY.pdf>
(Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης . Βιβλιοθήκη, (2012). *"100 Χρόνια από την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912-2012)"*. Διαθέσιμο σε:
http://www.lib.auth.gr/images/poster_teloglio_2012.pdf (Ανακτήθηκε

10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, (2012). *"100 Χρόνια από την Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912-2012)"*. Διαθέσιμο σε: http://www.lib.auth.gr/images/100_tellogliotriptixo.pdf (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Ιστορία Βιβλιοθήκης*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/history> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Κανονισμός Λειτουργίας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/regulation> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Συλλογή Βιβλιοθήκης*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/collection> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, ([χ.χ.]). *Ψηφιακές Συλλογές*. Διαθέσιμο σε: <http://www.lib.auth.gr/index.php/el/collection/141-psifiothiki> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ψηφιοθήκη, (2012). *Αρχειακές Συλλογές*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/collection/Archive%20Collections%20AUTH?ln=el> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ([χ.χ.]). *[Μετεωρολογικοί Σταθμοί Γ.Π.Α.]*. Διαθέσιμο σε: <http://www.aua.gr/index.php?sec=content&item=25> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Δήμος Μυκόνου, ([χ.χ.]). *Τιμητικές Διακρίσεις*. Διαθέσιμο σε: http://www.mykonos.gr/index.php?MDL=pages&Branch=N_N0000000100_N0000010026_N0000010117_S0000000437 (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Δραχτιδης, Κ. (2008). *Ψηφιοποίηση έργων τέχνης: σύστημα αλληλεπίδρασης μεταξύ χρήστη και ψηφιοποιημένου υλικού*. Διαθέσιμο σε: <http://www.syros.aegean.gr/de/dpsd01016.pdf> (Ανακτήθηκε 30 Απριλίου, 2012).

Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας, (2007). [Αρχική σελίδα]. Διαθέσιμο σε: <http://www.grnet.gr/> (Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2012).

Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας, ([χ.χ.]). *Εθνική Έρευνα για τις Νέες Τεχνολογίες και την Κοινωνία της Πληροφορίας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.publicissue.gr/111/national-research-for-the-new-technologies-2/> (Ανακτήθηκε 5 Μαρτίου, 2012).

Ε.Λ.Ι.Α. Θεσσαλονίκης, ([χ.χ.]). [Κυριαζόπουλος, Βασίλειος]. Διαθέσιμο σε: <http://www.elia.org.gr/entry.fds?entryID=1092&pageCode=02.02.01&tablePageID=92&pageID=335&langid=1> (Ανακτήθηκε 20 Σεπτεμβρίου, 2012).

Ε.Λ.Ι.Α. - Ψηφιοποιημένες Συλλογές, (2006). *Λεξικό Φωτογράφων (1839-1960)*. Διαθέσιμο σε: <http://directoryofphotographers.elia.org.gr/> (Ανακτήθηκε 1 Δεκεμβρίου, 2012).

Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, (2004). *Πολιτισμός, Ψηφιοποίηση και Πνευματικά Δικαιώματα*. Διαθέσιμο σε: <http://dsmc.eap.gr/pdfs/IPR-GUIDE-v1.pdf> (Ανακτήθηκε 9 Δεκεμβρίου, 2012).

Εξαδάκτυλος, Ν. (1995). *Δημόσιες Σχέσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις "Ελλην".

Ζωντανός, Κ. ([χ.χ.]). [Σημειώσεις για το μάθημα Καταλογογράφηση III]. [χ.τ.]: Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Καλλινίκου, Δ. ([χ.χ.]). *Αρχεία, βιβλιοθήκες και πνευματική ιδιοκτησία*. Διαθέσιμο σε: http://www.eebep.gr/files/_Vivliothikes_Pneumatiki_Idioktisia_Kallinikou.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

Κυριαζόπουλος, Β. (1960). *Αριστοτέλειον Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης 1926-1960*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Κυριαζόπουλος, Β. ([χ.χ.]). Οι παλιές εκκλησίες του Κάστρου Μυκόνου και ο Ανδρέα Ξυγγόπουλος. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας* 4. Διαθέσιμο σε: <http://www.deltionchae.org/index.php/deltion/issue/view/32> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου 2013).

Κυριαζόπουλος, Β. (1950). *Πολοδομικόν πρόγραμμα πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Κυριαζόπουλος, Β. (1976). *Τα πενήντα χρόνια του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 1926-1976*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Λαλένης, Κ. ([χ.χ.]). *Χωροθέτηση, σχεδιασμός και πολεοδομική ένταξη των πανεπιστημίων στις νεοελληνικές πόλεις: οι περιπτώσεις του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και ΤΕΙ Καβάλας*. Διαθέσιμο σε: <http://www.rhodes.gr/userfiles/f3d32225-c364-4819-aea4-00cf65c58887/LalenisKostas2.pdf> (Ανακτήθηκε 10 Μαΐου, 2012).

Λαογραφικό Μουσείο Μυκόνου, ([χ.χ.]). *[Περιγραφή]*. Διαθέσιμο σε: <http://www.mykonosreport.gr/laografiko.htm> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, (2011). *Τζαμί Τζισδαράκη: Νεοελληνική Κεραμική Συλλογή Β. Κυριαζόπουλου*. Διαθέσιμο σε: http://www.tap.gr/tapadb/components/com_jshopping/files/demo_products/021_MLZ_Tzami_Sullogi_W.pdf (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Μπώκος, Γ. (2001). *Εισαγωγή στην Επιστήμη της Πληροφόρησης*. Αθήνα: Παπασωτηρίου.

Μυλωνά, Ι. ([χ.χ.]). *Σημειώσεις για το μάθημα Κοινωνία και Πληροφορία*. [χ.τ.]: Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Παλαιοβιβλιοπωλείο Χρήστος και Νέστωρ Καββαδάς, (2012). *Κατάλογος βιβλίων*. Διαθέσιμο σε: <http://www.old-books.gr/catalog/index.html?q=%CE%BA%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%B6%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82> (Ανακτήθηκε 10 Ιανουαρίου, 2013).

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ([χ.χ.]). *Ιστοχώρος Παντελή Λαζαρίδη*. Διαθέσιμο σε: <http://www.arch.uth.gr:8080/lazaridis.parkour/texts/4PL/Marinos.asp> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, (2012). *Αρχειό Εκθέσεων*. Διαθέσιμο σε: http://teloglion.gr/menu0.php?section=exhibitions_archive (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).

Τόμπρος, Ν. ([χ.χ.]). Ψηφιοποίηση: η διαδικασία μετατροπής αρχειακού υλικού από τον αναλογικό στον ψηφιακό κόσμο. *Αρχειακά Νέα* 22. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/Texts/pub_an_22.pdf (Ανακτήθηκε 7 Μαρτίου 2012).

Φράγκου, Ά. ([χ.χ.]). *Νέες τεχνολογίες, νέες βιβλιοθήκες και νέα ... προβλήματα: τα πνευματικά δικαιώματα στην ψηφιακή εποχή*. Διαθέσιμο σε: http://www.eae.org.gr/congress/Papers/pap_Fragou1.pdf (Ανακτήθηκε 7 Δεκεμβρίου, 2012).

Ψηφιοθήκη Α.Π.Θ. - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Αιμοδοσία: Φοιτ. Εβδομάδα 1958*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/collection/Kyriazopoulos%20Photographic%20Archive?In=el> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Ψηφιοθήκη Α.Π.Θ. - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Βιβλιοθήκη: φοιτητικόν Αναγνωστήριον*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/collection/Kyriazopoulos%20Photographic%20Archive?In=el> (Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου, 2012).

Ψηφιοθήκη Α.Π.Θ. - Φωτογραφικό Αρχείο Κυριαζόπουλου, (2012). *Κεντρ. Αμφιθέατρον Παλαιάς Φιλοσοφικής*. Διαθέσιμο σε: <http://invenio.lib.auth.gr/record/130620?In=el> (Ανακτήθηκε 15 Ιανουαρίου, 2013).